

Пеенето от Долен
и Сатовча
влезе в списъка
на ЮНЕСКО

Стр. 13

Берлин
експулсира
двама руски
дипломати

Стр. 5

Неделник
Георги Константинов
за силата на думите
и читателите

Стр. 7

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

Определиха
помощите за
животновъдите

Стр. 4

■ ПЕТЪК ■ 17 ДЕКЕМВРИ ■ 2021 ГОДИНА/31 ■ БРОЙ 243 (8838)

50 см.

www.duma.bg

НЯКОЛКО ДУМИ

Оцеляващият Гешев

Павлета ДАВИДОВА

Иван Гешев умее да надгражда себе си. Първо скри тежките си ланци, за да се превърне в Каскета. После от прокурорска сянка стана един от онези, които си позволяват да раздават присъди извън съдебната зала. Той бе властта, която разследва, когато и когото си реши. Властта, която разкрива по собствено усмотрение есемеси и доказателства пред медиите. Той плашеше с "повече арести", искаше още правомощия, твърдеше, че е инструмент на Бога. Сам си вярваше, че е Господ.

Гешев редеше присъди, обвинения и атаки. Атакува дори президента. Доскоро нямаше кой да го спре. (стр. 2) Защото не само бе кукла на ГЕРБ, а фигура с правомощия да прави каквото си иска. И наглееше. Обаче политическият чадър от ГЕРБ се счуи и той се опитва да оцелее в бурята. Рязко обяви, че вече няма различия с МВР. Румен Радев пък работел в посоката да е обединител на нацията.

Главният прокурор е в режим на оцеляване. Сега ще търси нови приятели. Дали ще си отвори очите и устата да издаде доскорошните си дружки? Гъвкав е. Но стиска ли му да разследва някоя от тайните, за които мълчи? Да очакваме ли нов, смирен Гешев, който е готов да громи дори ГЕРБ? Или едното оцеляване застрашава другото оцеляване?

Здраве
между
избори

Стр. 11

АКЦЕНТ

Румен Радев защити ядрената енергия

Според президента природният газ и атомната енергетика трябва да бъдат класифицирани като зелена енергия. "От това ще има голям обществен и икономически ефект", смята държавният глава.

Стр. 2

Европа пак взе на мушка печките

Брюксел спира енергийните помощи при отопление с въглища

Европейската комисия огласи проект на Директива за енергийния клас на сградите, според който до 2025 г. ще трябва да въведем енергийни сертификати на жилищата и обществените сгради. До 2027 г. пък трябва да

се спрат помощите за отопление с въглища, а до края на десетилетието - да санираме сградите от най-нисък енергиен клас.

Друга цел на проекта е до 2050 г. да се премахнат печките на твърдо и течно

гориво, за да сведем емисиите въглероден двуокис до нула. Новите и преминалите през основен ремонт сгради няма да чакат крайните срокове.

Енергийните сертификати ще бъдат нужни при про-

дажни и отдаване под наем. Това не са техническите паспорти на сградите, които правителството на ГЕРБ се опитваше да въведе, а нови документи за енергийна класификация.

Стр. 4

В КАДЪР

СНИМКА БГНЕС

Пораженията, нанесени от проливните дъждове в община Петрич, активираха много свлачища. Аварийно-възстановителните и укрепителни дейности по пътната мрежа продължават без прекъсване

РУМЕН РАДЕВ:

България пречуни пандемията

Важно е, че България успя да пречуни КОВИД-пандемията, без да затваря страната, което щеше да има катастрофални последици върху икономиката, социалния живот, образованието, заяви президентът Румен Радев в Брюксел преди началото на заседанието на Европейския съвет. Според него отстъплението на болестта, което виждаме у нас, трябва да бъде използвано за укрепване на здравната система. Не можем да твърдим, че България е заплаха заради ниското ниво на ваксинация срещу КОВИД-19, категоричен е Радев. Той смята, че пандемията е много динамична като разпространение в различните страни и е трудно да се установяват единни

За страната ни е изключително важно ядрената енергия да бъде призната за зелена, заяви президентът в Брюксел

стандарты в Европа. “България прави всичко възможно. Да, ние сме последни по ваксинация и трябва дълбоко да се замислим”, посочи Радев. Той изтъкна, че служебното правителство е създавало всички необходими условия, който желае, да може да се ваксинира.

За България е изключително важно ядрената енергия да бъде призната като един от инструментите за постигане на целите на Зелената сделка, подчерта Радев. Той е категоричен, че този вид енергия изисква дългосрочно

планиране и инвестиране. Това ще бъде и борбата в ЕС, където Франция води активно с подкрепата на редица държави, сред които и България.

“Ние имаме общи цели - признаване и класифициране на ядрената енергия и природния газ като зелена енергия, защото това ще има ефект върху екологията, ще има голям обществен и икономически ефект. Това е бъдещето и България няма да отстъпи от тези позиции”, коментира Румен Радев.

В отговор на въпрос за отношенията

между ЕС и Русия, държавният глава обясни, че напрежение съществува, но редица европейски лидери са изразили мнение, че трябва да се търси диалог за постигане на деескалация. В случая става така, че сигурността на Европа, както заяви и президентът Макрон, се обсъжда между Русия и САЩ, а Европа липсва в този диалог, отбеляза Радев. Той призова ЕС да търси диалога, да постави ясно европейските изисквания, които да гарантират сигурността.

Правосъдната министърка посрещна Гешев с въпрос за оставката му

СНИМКА БГНЕС

Новоназначеният правосъден министър Надежда Йорданова даде знак, че няма да се откаже от ограничаването на правомощията и дори от отстраняването на Иван Гешев като главен прокурор. Тя направи такава заявка още на първото заседание на ВСС, което председателстваше.

Гешев подари на Йорданова букет и отправи пожелания, включително за успех и съвместна работа със съдебната власт. “Аз ви пожелавам да си носите отговорността винаги, когато трябва и, дай Боже, да можем да обсъдим условията за вашата оставка”, контрира Йор-

данова. Гешев отвърна, че ще обсъдят всички въпроси, които са в интерес на българските граждани, но се усъмни, че оставката му е интересна. На репликата на министъра, че хората са на обратното становище, Гешев отвърна: “Навярно олигарсите”.

Преди заседанието Йорданова коментира решението на Прокурорската колегия да й върне искането за дисциплинарно наказание на главния прокурор, внесено от предшественика й Иван Демерджиев. Колегията не смята, че въпросът е от нейна компетентност, а на Пленума на ВСС. “Това е поредни-

ят случай на колеги от Висшия съдебен съвет, които се считат за некомпетентни да разгледат този въпрос, но същевременно го обсъждат. Надявам се тези странни практики максимално бързо да бъдат преустановени”, каза правосъдният министър.

По-същото време депутатът от ПП Христо Петров - Ицо Хазарта, обяви през социалните мрежи, че е получил писмо от прокуратурата, в което се иска информация за твърденията му, че е заплашван. Той обяви, че няма вяра на държавното обвинение и щял да говори за заплахи само пред нов и независим главен прокурор.

Прокуратурата няма да разследва Кирил Петков за гражданството

Спецпрокуратурата и Софийската районна прокуратура са отказали да разследват премиера Кирил Петков за подаване на декларация с невярно съдържание за гражданство. Това стана ясно от съвместен брифинг на ръководителите на двете институции Валентина Маджарова и Невена Зартова. По думите им държавното обвинение не е компетентно по казуса, защото към датата на съставяне на декларацията Петков не е имал служебното качество на член на Министерския съвет. Магистратите приемат, че няма данни за престъпление по служба, а подаването на неверни данни пред антикорупционната комисия не е престъпление и се наказва само административно. Няма и данни, че Петков е бездействал по служба или е превишил правата си. Затова не е образувано досъдебно производство за извършено длъжно-

стно престъпление във връзка с действията му в ББР, уточни говорителят на СГП Христо Кръстев.

На 27 октомври Конституционният съд се произнесе, че частта от президентския указ от 10 май, с която Кирил Петков е назначен за служебен министър, нарушава Конституцията. Дело то бе заведено от депутати от ГЕРБ, след като “Има такъв народ” разгласи информацията, че Петков има двойно гражданство - българско и канадско.

Според прокурорите законната база е неосъвременена и има нужда от нейното доразвиване. На всички стана ясно, а и след решението на Конституционния съд, че е налице невярно деклариране, но в тази ситуация и при действащия закон не може да се обуслови наказателна отговорност, коментират от държавното обвинение.

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Докато Апелативният съд гледаше мярката на обвинения за източването на АМ “Хемус” Борислав Колев, той припадна. Футболният съдия е заподозрян, че е “изпрал” над 53 млн. лева, предвидени за строителството на магистралата

Вандали поругаха паметник на Ботев в Перник

Вандали поругаха Братската могила в Перник, а ликът на Христо Ботев бе надраскан с черни надписи. Извършителите се издирва. Той е заснет

от охранителни камери в района.

Зам.-кметът на града Стефан Кръстев определи като ужасяващ факта, че някой може да си помисли да посегне на лика

на Ботев. Той увери, че черната боя върху барелефа ще бъде почистена в най-кратки срокове. Кръстев поясни, че паметникът е и в памет на хората, загина-

ли за свободата на България по време на Втората световна война. По тази причина тази вандалска проява била наистина скандална.

Предложенията ни за алтернативен бюджет бяха определяни за популистки, но се оказа, че последователната ни политика води до добри резултати

Веска Ненчева
за политиките на БСП

Левицата в Европа с прогресивна визия за бъдещето

Резолюция "Прогресивна визия за бъдещето на Европа" прие единодушно Съветът на ПЕС на последното си заседание. В нея са заложили ключови леви политики като осигуряване на достойно заплащане чрез въвеждане на общоевропейска схема за минимална заплата.

Подобряването на условията за труд и правата на работниците, както и политиките срещу укриването на данъци, са сред основните акценти в документа. Там е разработен и амбициозен план срещу енергийната криза.

В резолюцията са представени и ключовите постижения на лявото политическо семейство от началото на пандеми-

ята като успешната кампания на ПЕС за Фонда за възстановяване на ЕС, Планът за действие на Европейския стълб на социалните права, Фондът за справедлив преход към нисковъглеродна икономика, схемата за помощ при безработица по време на пандемията, както и продължаването на младежките политики.

"Изминалата година беше трудна за всички - както в здравен, така и в икономически и социален аспект. В тази обстановка левицата в Европа успя да отговори на предизвикателствата, да предложи и реализира прогресивни политики и иновативни решения в интерес на гражданите - както на национално, така и на

Шестима леви министър-председатели откриха съветът на ПЕС в Брюксел: канцлерът на Германия Олаф Шолц, премиерът на Испания Педро Санчес, Магдалена Андерсон от Швеция, Антониу Кошта от Португалия, Мет Фредериксен от Дания и Робърт Абела от Малта

европейско равнище. Хората оцениха тези усилия и затова днес можем да се поздравим с толкова много политически успехи", обобщил председателят на ПЕС Сергей Станишев.

Станишев посочи и други успехи. "След като ГСДП спечели изборите, Олаф Шолц беше избран за канцлер на Германия. В Швеция, първата

жена, избрана за премиер в страната, е социалист. Премиерите-социалисти в ЕС вече са седем, а леви партии участват в управлението в още шест страни. Отбелязахме редица успехи и в местните избори", добави той.

Заради пандемичната обстановка форумът се проведе в хибриден стил, като някои

от участниците се включиха онлайн.

На живо в залата бе и зам.-председателят на БСП Кристиан Вигенин, а дистанционно участваха евродепутатката Цветелина Пенкова, членове на НС Теодора Овчарова и Еньо Савов, както и експертът в международни отдели на партията Венислав Емилов.

БСП още настоява за кризисни центрове

Жените в Партията на европейските социалисти очертаха приоритетите си за следващата година

Обединението на социалистките в БСП ще продължи да оказва обществен и законодателен натиск за изграждането на кризисни центрове, увери председателката на организацията Дора Янкова. Такава бе и позицията на Анна Пиринска от Изпълнителната комисия на Обединението, която се включи в последната за годината среща на жените от Партията на европейските социалисти. Тя изтъкна, че липсата на кризисни центрове във всички области на България, както и неефективното географско разпределение на съществуващите, се отбелязва като основен проблем на България във всички международни и европейски препоръки и доклади. Затова дамите в БСП ще продължат да настояват за изграждането на такива центрове както пред областните управители, така и пред новия социален министър Георги Гьоков.

"От началото на 2021 г. в страната са извършени най-малко 17 убийства и опити за убийства на жени. 16% от българите смятат, че домашното насилие е проблем, който трябва да се решава в семейството. За 4 на сто е приемливо мъж да удари жена, ако тя го провокира, а 15% смятат, че жените преувеличават, когато се оплакват от сексуален тормоз", заяви Пиринска, позовавайки се на данни от проучване на "Алфа ризърч" от октомври т.г.

Президентката на ПЕС Жени Зита Гурмай направи отчет за свършеното през годината и констатира със задоволство, че има повече жени премиери, комисари, евродепутати, депутати, кметове и други демократични представители от всякога. "Нашето политическо семейство ни води по пътя към едно социално справедливо бъдеще", смята тя.

Част от исканията, предложени от жените социалистки, включват настояване за равенството между половете да бъде ключов аспект в плановете за възстановяване от пандемията на отделните страни-членки, ЕС да стане зона на нулева толерантност към насилието. Трябва да се укрепи връзката между правата на жените, върховенството на закона и демокрацията, по-специално по отношение на страни като Полша, Унгария, Беларус и Афганистан. Европейският съвет пък трябва да създаде специална структура за равенство между половете, многообразие и борба с дискриминацията.

През 2022 г. ПЕС жени ще продължат борбата за равенството между половете в няколко тематични области - защита и укрепване на сексуалното и репродуктивното здраве и права, засилване на политическото представителство на жените и други.

В НС ще има и антикорупционна комисия

Юлия КУЛИНСКА

В парламента ще има две нови постоянни комисии - по превенция и противодействие на корупцията и по туризъм, реши Народното събра-

ние. Антикорупционна комисия ще изисква доклад на всеки три месеца от КПКОНПИ, ще сезира компетентните органи при сигнали за корупция и др.

Председателят и зам.-председателите на парламента вече ще могат да

оглавяват постоянни комисии. Всеки народен представител може да бъде избран най-много в две постоянни комисии и в ръководството само на една, предвижда правилникът.

Блицконтролът на министър-председателя

и вицепремиерите се мести в първия петък на месеца. Досега кратките отговори на въпроси бяха всеки първи четвъртък от месеца от 12 часа. Редовният парламентарен контрол остава всеки петък от 11 часа.

АБОНАМЕНТ ДУМА® 2022

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 6

12 месеца - 156 лв.
6 месеца - 78 лв.
3 месеца - 39 лв.
1 месец - 13 лв.

ЖАРАВА

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 289

12 месеца - 6 лв.
6 месеца - 3 лв.
3 месеца - 1,50 лв.

Нова Време

КАТАЛОЖЕН НОМЕР: 1519

12 месеца - 30 лв.
6 месеца - 15 лв.

Можете да се абонирате в:
"Български пощи" АД до 15.XII.2021 г.,
"Доби прес" ЕООД до 28.XII.2021 г.
и редакцията на в-к ДУМА до 20.XII.2021 г.
на ул. "Позитано" 20А.
За повече информация:
тел.: 02 97 05 203 и 02 97 05 216

Токът ще поскъпва само в краен случай

Парламентът препотвърди мораториума върху цените на електроенергията, парното и водата

Оттук нататък цените на тока ще се увеличават само в краен случай, след като са орязани всички разходи. Това заяви премиерът Кирил Петков в началото на правителственото заседание. Замразяването на цените на тока от парламента в сряда е важен знак, че оттук нататък, преди да има сериозен анализ в енергийната система, не може просто да даваме допълнителните разходи към крайните потребители, допълни Петков.

В момента се прави анализ, за да бъдат набелязани мерки, с които да се намали или поне стабилизира цената на тока след приключването на мораториума. Това каза началникът на кабинета на министър-председателя Лена Бориславова след заседанието на МС.

Правителството иска да направи така, че да не се ощетява нито един участник в енергийната система за сметка на друг. След мораториума не се очаквало шоково вдигане на цените на тока. По думите на Бориславова налагането на мораториума не противо-

МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

“Учудвам се на вашата наглост. Вие доведохте държавата до фалит и до това бизнесът да не може да си плаща тока, не БСП”, заяви от парламентарната трибуна Георги Свиленски, председател на парламентарната група, визирайки ГЕРБ

речи на принципите на ЕК и Брюксел не би имал възражения.

Междувременно парламентът препотвърди решението си от сряда за мораториум върху цените на тока, парното и водата със 158 гласа “за”, 4 “против” и двама въздържаха се. Точката бе първа от дневния ред, след като временната комисия, сформирана за решаване на проблема с очаквания ценови скок за бита от 1 януари 2022 г., внесе свое предложение.

На практика то препотвърждава мораториума, но с него се уточнява, че срокът на действие е от обнародването в Държавен вестник до 31 март 2022 г., а цените се замразяват на нивата от 16 декември 2021 г.

В сряда парламентът изненадващо подкрепи предложението на ГЕРБ за налагане на мораториум на цените на тока, водата и парното, без да посочи продължителността му. Още пообъркващо бе, че депутатите гласуваха цените да бъдат замразени на нивата от 1 януари 2021 г., които на практика са невалидни, защото след тях КЕВР е определил нови цени от 1 юли 2021 г.

Час по-късно от правителството обявиха, че парламентът трябва да преразгледа решението си за мораториум. Тома Биков от ГЕРБ разгневи депутатите от БСП като на практика отрече да са инициатори на мораториума и обяви, че просто са предложили онова, за което левицата преди това настоявала. “Учудвам се на вашата наглост. Вие доведохте държавата до фалит и до това бизнесът да не може да си плаща тока, не БСП”, отговори Георги Свиленски, председател на парламентарната група.

Помощите за животновъдите са одобрени

Със заповеди на министъра на земеделието Иван Иванов са определени ставките по осем схеми за директни плащания за подпомагане в сектор “Животновъдство” в рамките на Кампания 2021 г. Ставката за едно допустимо за подпомагане животно по Схемата за обвързано подпомагане за млечни крави в планински райони, в стопанствата в които се отглеждат от 5 до 9 животни, е 359,55 лева на глава. За първите 50 животни в

стопанството ставката е в размер на 352,19 лева, а за 51-то животно и повече - 281,75 лева. на глава, уточняват от агроминистерството.

За млечни крави под селекционен контрол ставката е 520,66 лева на животно за първите 50 (включително), а за над 50-ото допустимо животно - 416,53 лева.

За месодайни крави и/или юници стопаните ще получат по 154,51 лева за първите 50 жи-

вотни и по 123,61 лева за всяко следващо. По схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол на стопанин за едно животно ще се изплащат - 131,33 лева за първите 50 глави добитък включително, а за всяко следващо - по 105,06 лева.

Подпомагането за овце-майки и/или кози-майки в планински райони (10-49 животни) е 59,55 лева на животно. При биволите помощта ще бъде

Иван Иванов

420,24 лева за първите 50 животни включително. За повече глави добитък - 336,19 лева.

Ставката за овце-майки и/или кози-майки под селекционен контрол е 73,03 лева на животно за първите 200 (включително), за повече - ще падне до 58,42 лева.

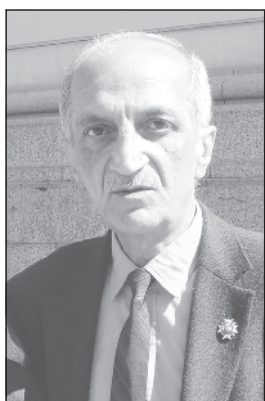
Държавен фонд “Земеделие” предстои да извърши всички плащания по схемите за обвързано подпомагане за животни до 20 декември 2021 г.

ВЪЗПОМЕНАНИЕ

Три години
откакто ни напусна

**ЖЕЛЯЗКО
ПЕТРОВ
ТЕНЧЕВ**

1953 г. – 2018 г.

Боец от запаса на ОТР войски, служил в поделение 65 820 в гр. Ямбол.

Магистър по история, експерт по военна история и армейско въоръжение и дългогодишен журналист от вестник „ДУМА“.

Панихидата ще се отслужи на 18 декември (събота) от 11.30 часа в столичния храм „Св. Троица“, кв. „Редута“, район Слатина, ул. „Манастирска“ № 45 (автобус 72).

От семейството

Брюксел спира енергийните помощи при отопление с въглища

Европейската комисия огласи вчера проект на Директива за енергийния клас на сградите, според който до 2025 г. ще трябва да въведем енергийни сертификати на жилищата и обществените сгради.

Според плановите до 2027 г. пък България трябва да спре помощите за отопление с изкопаеми горива до края на десетилетието и да се санират сградите от най-нисък енергиен клас - 15% от сградния фонд. Друг важна евро препоръка е до 2050 г. да запустим всички комини, защото емисиите въглероден двуокис трябва да бъдат сведени до нула.

За да влезе в действие, директивата ще трябва да бъде одобрена от Европарламента и от Съвета на ЕС - правителствата на

държавите членки.

Пусканите в експлоатация нови сгради и преминалите през основен ремонт няма да чакат крайните срокове. Енергийните сертификати ще бъдат нужни и на старите сгради при продажби и отдаване под наем. Това не са техническите паспорти на сградите, които така и не бяха въведени повсеместно, а документи за енергийна класификация. Те ще подреждат сградите в 7 категории по латинската азбука от А до G, каквито има за домакинските електроуреди. Сертификатите ще бъдат цифрови. Ще се изготвят от независими експерти, които ще правят оглед на мястото, а при еднотипни жилища в големи сгради ще издават сертификати и без да влизат във всеки апартамент. Коми-

сията предлага от 2030 г. всички нови сгради, включително жилищните, да са с нулеви емисии. Всички нови обществени сгради трябва да имат нулеви емисии още от 2027 г. Това означава, че сградите трябва да консумират малко енергия, да се запазват от възобновяеми източници, доколкото е възможно, и да не отделят въглеродни емисии от изкопаеми горива.

Най-ниският клас домове - средно 15% от сградния фонд на всяка държава-членка ще трябва да бъдат подобрени от степен G на сертификата за енергийни характеристики до поне степен F до 2027 г.

При проектирането на нови сгради задължително всички паркоместа ще трябва да имат контакти

за зареждане на електромобили, а всеки апартамент ще трябва да разполага и с две места за паркиране на велосипеди.

От задължението за саниране ще бъдат изключени сгради за религиозни ритуали като църкви, синагоги и джамии, както и архитектурни паметници. Изпълнителният вицепрезидент на Европейската зелена сделка Франс Тимерманс каза: “Енергийното обновяване води до по-ниски сметки за енергия и в крайна сметка инвестицията се изплаща.”

В ЕС има повече от 30 милиона сгради, които консумират прекомерно много енергия (поне 2,5 пъти повече от средното), изчисли Брюксел.

Коментар на стр. 6

СНИМКА БГНЕС

Близо 100 000 души бяха евакуирани от домовете им във Филипините, след като една от най-силните бури за годината достигна сушията в средните и източните части на островната държава

Берлин експулсира двама руски дипломати

Москва: Това е „неприятелска стъпка“
и няма да остане без отговор

Германия изгони двама руски дипломати, експулсирането им от Берлин е очевидна неприятелска стъпка и няма да се размине без отговор. Това заявиха руски дипломати пред журналисти в руското посолство в Берлин.

“Потвърждаваме, че на 15 декември 2021 г. руският посланик във Федерална република Германия беше информиран от ръководството на германското външно министерство за решението на германските власти да обявят двама дипломатически служители на посолството за персони нон грата. Ние подадохме протест, като подчертахме, че подобни немотивирани действия представляват очевидна неприятелска стъпка, която няма да оста-

не без ответна реакция в близко бъдеще”, подчертаха от дипломатическата мисия.

По-рано Върховният съд на Берлин осъди на доживотна присъда 56-годишният Вадим Николаевич Красиков по делото за убийството на грузинеца Зелимхан Хангошвили, което стана в столицата на Германия преди повече от две години. Съдът се съгласи с аргументите на прокуратурата, че убийството е извършено от името на държавните структури на Руската федерация.

Съдиите заявиха, че Красиков е с “особено тежка отговорност” за убийството и затова няма да има право на автоматично предсрочно освобождаване след 15 години, което е обичайно в Германия.

Присъдата отговаря на исканията на федералния прокурор, който пое делото с оглед на повишеното му политическо значение. В обвинителния акт прокурорите обвиняват Русия, че е поръчала убийството “в радикално противоречие с принципите на правовата държава”.

След присъдата германският външен министър Аналена Бербок заяви, че Германия смята убийството за “нарушение на закона и суверенитета” и обяви двама служители на руското посолство за персони нон грата. Констатацията на съда, че руската Федерална служба за безопасност е наредила убийството на човек, чиято политическа дейност го е превърнала в трън в очите ѝ, може да засили натиска върху новото правителство на канцлера Олаф Шолц да заеме по-твърда позиция срещу Москва в момент, в който има напрежение между Европа и Русия заради Украйна и “Северен поток 2”.

НАКРАТКО

Старт на „Северен поток 2” - след най-малко шест месеца

Процесът на одобрение на газопровода “Северен поток 2” от Русия до Германия вероятно ще се проточи до втората половина на 2022 г., обяви германският енергиен регулатор BNetzA. Германските власти чакат базирания в Швейцария оператор на газопровода Nord Stream 2 AG да представи документи за рестарт на процеса на сертифициране, посочи ръководителят на BNetzA Йохен Хоман. След това газопроводът трябва да бъде одобрен от ЕК, “което означава, че решенията няма да бъдат взети през първата половина на годината”, допълни той.

Нови проблеми за Ердоган

Турската лира падна до исторически ниско ниво от над 15 лири за долар. Това се случва преди очакваното поредно понижение на основния лихвен процент от централната банка на Турция, което е в унисон с рисковата нова икономическа програма на президента Реджеп Тайип Ердоган. “Проведжда се експеримент и Ердоган е отговорен за този експеримент. Лихвените проценти ще бъдат намалени до толкова, доколкото е възможно”, коментира икономистът Гюлдем Атабай.

Рекорден брой задържани журналисти

Рекорден брой журналисти - 488, са задържани по целия свят според годишния обзор на “Репортери без граници”. От тях 60 са жени, а други 65 са задържани като заложници. Убитите журналисти през 2021 г. са 46 - най-малко за последните 20 години. Броят на журналистите, задържани във връзка с тяхната работа, никога не е бил толкова висок, откакто “Репортери без граници” публикува годишния си обзор през 1995 г.

Румъния отложи еврото за 2029 г.

Румъния ще удължи срока за въвеждане на еврото. Новата цел ще бъде това да се случи през 2029 г., стана ясно от думи на заместник-управителя на Националната банка на страната Флорин Джорджеску.

Изместването на срока отразява текущото състояние на основ-

ните макропоказатели в държавата, които изискват значителни корекции и време за постигането им.

“Липсата на политическа воля на вземащите решения в правителствата, които управляваха след присъединяването на Румъния към ЕС през 2007 г., се доказва от факта, че досега

страната е променила няколко пъти целевата година за приемане на еврото”, обясни Джорджеску.

Първоначално Румъния определи 2014 г. като целева година за влизане в еврозоната, но крайният срок бе многократно преразглеждан до 2019, 2024 и сега - до 2029 г.

Дания ще праща затворници в Косово

Правителството на Дания обяви реформа в системата на затворите за 4 милиарда датски крони (около 538 милиона евро), предаде “Дойче Веле”.

Една от промените ще бъде, че скандинавската страна ще плати на Косово за настаняването на 300 затворници там. Мярката е насочена към чужденци, които трябва да бъдат експулсирани от Дания, след като излежат присъдите си. Реформата бе подкрепена от партии от целия политически спектър, преди да

бъде официално обявена от датското министерство на правосъдието в “Туитър”.

Министърът на правосъдието Ник Хеккеруп определи увеличението на финансирането като “историческо”, но само като първа стъпка в “дългата и трудна борба” за възстановяване на баланса в датските затвори. “В същото време осигуряваме по-добри условия на труд за нашите служители в затворите, които от няколко години носят много тежко бреме”, каза той.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

**ВИТКА РАНГЕЛОВА
КРЪСТАНОВА**

10.02.1923 г. - 29.11.2008 г.

**ИВАН НИКОЛОВ
КРЪСТАНОВ**

10.04.1921 г. - 21.12.2001 г.

Светлина в душите ви!
С любов и благодарност!

От близките

КАРИКАТУРА НА ДЕНЯ

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

Кой ще плаща сметката?

Евгени ГАВРИЛОВ

В навечерието на Новата 2035 г. София отново е потънала в зимна летаргия, но обичайният за това време на годината смог от изгорели газове и пушеци комини отсъства. По-голямата част от колите по улиците вече са с електрически двигатели заради стимулите за купуването им през последните години и

забраната за продажба на бензинови и дизелови автомобили, която предстои да влезе в сила с настъпването на Новата година.

Освен това хората отдавна са изхвърлили от употреба нафтовите печки и печките на дърва и въглища. Стар спомен за квартала са срутените и олющените панели. Сега всичко е санирано и се къпе в зеленина. Началните месеци ще се изтъкват и в един момент ще се сетите, че и това лято няма да може да отидете на почивка в Испания, защото самолетните билети са драстично поскъпнали заради въвеждането на схемата за CO₂ разрешителни за авиацията. Затова отново трябва да се редите на огромната опашката от автомобили

на ГКПП "Кулата" към Гърция или пак да преглътнете родното Черноморие.

Такива би трябвало, поне на теория, да са ползите за страната ни от "Зелената сделка". Но, както обикновено, едно са очакванията, а нещо съвсем друго - реалностите. Голяма е вероятността така да стане и този път.

Докато беше служебен премиер Стефан Янев предупреди на енергиен форум, че заложените планове в "Зелената сделка" на Европа надхвърлят многократно възможностите на България. Освен това страната ни е сред тези, които са най-засегнати от прехода към климатична неутралност поради зависимостта си от изкопаеми

горива. И въпреки това Еврокомисията прие поредната директива, чието изпълнение е непосилно за България. Брюксел предлага от 2030 г. всички нови сгради, включително жилищните, да са с нулеви емисии. Сградите трябва да консумират малко енергия, да се захранват от възобновяеми източници и да не отделят въглеродни емисии от изкопаеми горива, т.е. да не се отопляват с въглища.

За нашата страна това е абсурд. Важен е и въпросът кой плаща сметката. Ако се съди по социологическите проучвания у нас, отговорът е ясен. Според тях "Зелената сделка" ще направи богатите по-богати, а бедните - по-бедни.

Ни брашно, ни трици

Велиана ХРИСТОВА

Високото пеене от селата Долен и Сатовча бе включено от ЮНЕСКО в световното нематериално наследство завчера вечерта след обосновка от етнолозите ни от БАН. Страхотно, както се казва. Сред световните върхове на традициите, признати от ЮНЕСКО, са още Бистришките баби, нестинарството, традицията на чипровското кили-

марство, Сурва в Пернишко, мартениците.

В световното материално културно-историческо наследство пък сме признати с Боянската църква, Ивановските скални църкви, тракийските гробници при Казанлък и Свещари, Мадарския конник, стария Несебър, Рилския манастир.

С Националния парк "Пирин" и природния резерват "Сребърна" пък сме включени в световното природно наследство. Като признание за богатството ни присъствие сред световните в края на ноември т.г. България бе избрана за член на най-престижния орган на организацията - Комитета за световното наследство на ЮНЕСКО, в който присъстват само още 21 държави.

С тези дадености и с

качествения труд на ученици ни България може да е сред най-атрактивните туристически дестинации в света. Ала какво правим ние сега?

Ами, правителствата на ГЕРБ сведоха парите за културата изобщо до 0,5% от БВП - срам! Световното ни нематериално наследство бедства без средства, да не говорим до какво дередже са докарани читалищата ни, с чието присъствие в историята ни също заслужено можем да се гордеем. Те съществуват само заради ината на работещите в тях днешни възрожденци.

За безобразното и престъпно изсичане на горите в Пирин, продавани навън от безмерна алчност под спящото прокурорско око, може да се изпишат стотици страници. Да не

говорим за 40 000 културно-исторически обекта, които се крепят на ината пък на археолозите ни - ония, дето според Б.Б. трябва "да си приберат керемидите и да се махат", та да не пречат на краденето от магистралите. Смешно малко са туроператорите ни, които имат комплексни дестинации за културен туризъм, а някои екскурзоводи бъркат Севт с Цезар...

С една дума - историята газим, а се затриваме сега, вместо да печелим от това, което сме. Дали има кой да чуе настояването на ексминистър Велислав Минев всяка година опърпаният ни бюджет за култура да расте с по 0,2%? Иначе си оставаме евтими на брашното, скъпи на триците. Докато се свършим.

1777 - ФРАНЦИЯ ПЪРВА ПРИЗНАВА НЕЗАВИСИМОСТТА НА САЩ.

Свободният френски народ подарява на американците и Статуята на свободата. Подаръкът е в знак на приятелство и е направен през 1886 г. Новият континент, наречен по-късно Америка, е открит през 1492 г. от Христофор Колумб. Независимостта на САЩ е обявена на 4 юли 1776 г. в резултат от Войната за независимост.

1778 - РАЖДА СЕ ХЪМФРИ ДЕЙВИ, АНГЛИЙСКИ ХИМИК (УМИРА 1829 Г.).

Проучва енергията, която била включена в процеса на разделяне на солите - това днес се изучава от науката електрохимия. С помощта на много последователни батерии успява да отдели калий и натрий от техните хидроокисиди, както и калций, стронций, барий и магнезий. Методът днес е известен като електролиза. Изобретява миньорската лампа, известна още като руднична лампа. Неговият лаборант Майкъл Фарадей подобрява работите му и дори става по-известен и влиятелен от своя наставник.

1883 - ВЪЗСТАНОВЕНИ СА ПРАВАТА НА БЪЛГАРСКАТА ЕКЗАРХИЯ.

След дипломатически скандал под натиск Екзарх Йосиф I (на снимката) е приет от султан Абдул Хамид II. Екзарх Йосиф I (светско име Лазар Йовчев) е виден обществен и просветен деец, почетен член на Българското книжовно дружество. След Освобождението работи активно за запазване и развитие на българското учебно и църковно дело в земите, останали под властта на Османската империя. Със съдействието на Българската екзархия до 1913 г. в Македония и Одринско се откриват 13 гимназии и 87 прогимназии.

1903 - ИЗВЪРШЕН Е ПЪРВИЯТ КОНТРОЛИРАН ПОЛЕТ С МОТОРЕН ЛЕТАТЕЛЕН АПАРАТ.

Американските братя Орвил и Уилбър Райт (на снимката) осъществяват в рамките на един ден изпитания с конструираните от самите тях "Флайер I". В рамките на два дни двамата извършват няколко полета с продължителност до 59 сек. През 1905 г. изминават разстояние от 39 км за 38 мин. и 3 сек.

1949 - ЕКЗЕКУТИРАН Е ТРАЙЧО КОСТОВ, ЖУРНАЛИСТ И ПОЛИТИК (Р. 1897 Г.).

От 1920 г. е член на БКП, през 1924 г. е арестуван и осъден на 8 г. затвор за участие в издаването на "Работнически вестник". Депутат в 26-ото НС и в VI ВНС. Подпредседател на МС и министър. През 1949 г. е обвинен в антидържавна и антипартийна дейност. Изключен е от БКП. Осъден на смърт и екзекутиран. След Априлския пленум (1956 г.) на ЦК на БКП е частично реабилитиран, а през 1989 г. - напълно.

1980 - ВЛИЗА В ДЕЙСТВИЕ ТРЕТИЯТ РЕАКТОР НА АЕЦ "КОЗЛОДУЙ".

Строителството на централата започва на 6 април 1970 г. В изграждането на уникалното и до днес за България съоръжение участват над 100 000 строители и монтажници. На площадката на централата са осъществени няколко изцяло български проекта, които се внедряват за първи път в световната практика при строителството на атомни електроцентрали.

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ДУМА

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ е сред поетите, чиито стихотворения, есета и проза вълнуват по особен, приземяващо-въдхновяващ начин, ненаатрапчиво припомняйки, че най-важното е да бъдеш Човек и да запазиш доброто в душата, въпреки често нелекия делник. По негови творби са създадени докосващи сърцата песни, които провокират да ги слушаш отново и отново, откривайки все по-дълбок смисъл във всяка фраза. Безспорният му литературен талант вече над шест десетилетия радва ценителите на силните думи и откровеното слово. А почитателите на творчеството му взрват, че това ще продължи още дълги години. В навечерието на рождения ден на автора на близо 80 книги с най-голямо удоволствие и искрено уважение публикуваме този текст като скромна жеста, с който да припомним за дългогодишното му сътрудничество с ДУМА - още от времето на Стефан Продев.

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ:

Безшумната награда за поета е обичта на читателите

Независимостта струва скъпо на човек на перото, смята световноизвестният майстор на словото

Интервю на
Альона НЕЙКОВА

■ Покрай рождената дата и наближаващата Коледа, с какво настроение очаквате и посрещате тези дни? До каква степен са празнични те за вас, Поете?

- Обикновено преминавам без силни вълнения през празниците на годината - може би с изключение само на 3 март и 24 май. Но винаги съм очаквал края на годината с повишено чувство за празничност: нали идват вълнуващите цялата Земя Коледа и Нова година, а малко преди тях - и моят рожден ден...

Някога много ходех по планините. Сега бих сравнил края на всяка година като нелесно изкачен връх... А за 20 декември, моя рожден ден, какво да кажа - все ми се струва, че идва много бързо. Пак прибавям още една обиколка около слънцето. И обиколките ми около нашето светило вече стават 79! Приблизително толкова са на брой и книгите, които съм издал - у нас и в чужбина... Така или иначе - хубаво е да се изправиш с празнична чаша в ръката в края на годината. И да огледаш изминатия през годината стръмен път отвисоко...

На стр. 8

Безшумната Награда...

От стр. 7

■ Струва ми се, че с годините излъчвате все по-голяма добрина към света, макар че погледът ви не пропуска и кусурите на съвременния делник. Какво ви дава сили и кураж да сте в хармония и със себе си, и с хората около вас?

- Радвам се, че съм ви оставил впечатление на добър и хармоничен човек. Много често преди са ме възприемали като своенравна, прекалено освободена, често пъти - неудобна - личност. Но бързам да кажа: по-добре личност, отколкото безличност...

Мисля, че това неудобство, създавано от моята личност, е произтичало от силно чувство за лична независимост. С този мой характер, съчетан с творческата ми работа, дори съм бил възприеман от някои изтъкнати люде като някаква заплаха... Затова, макар че доверчиво са ме приемали в един или друг обществен кръг, след време с облекчение са ме изхвърляли от него...

Защото съм искал да бъда независим - встрани от общи догми, от котерийни интереси, от цялата блатна обстановка, в която и досега, за жалост, живеем. А независимостта - най-вече личната - струва скъпо на един човек на перото. Особено, ако заедно с лирическите творби, ти пишеш и сатира... А за обществената независимост какво да говорим? Права сте - не пропускам обществените кусури. Как да бъдеш независим, например, от една криминална персона на върха, имаща и мераци за диктатор? Навярно сте чели някои мои сатирични творби, публикувани в отминалите години... Но нека прибавя - имам очи и за собствените си недостатъци, неведнъж и тях съм признавал в творбите си. Куражът ми да говоря за тях идва, навярно, от чувството ми за собствено достойнство...

■ Кога всъщност разбрахте, че поезията е вашият свят, вашата пътеводна звезда? Или приемате стихотворчеството за част от вас самия?

- И друг път съм казвал, че не аз съм избрал Поезията, а всъщност - тя е избрала мен. Твърде рано започнах да се

появяват собствени стихове в юношеската ми памет. На 17 години видях първото си публикувано стихотворение в плевенския окръжен вестник, а след няколко месеца софийското ученическо списание "Родна реч" ми даде своята годишна награда за поезия. Не съм ходил на курсове по творческо писане, нямах ранната подкрепа на известни писатели. Чак в края на службата си в армията (бях старшина-школьник) срещнах в едно заведение големия поет Георги Джагаров, който седеше край голяма маса с куп приятели. Той ме позна по снимката ми в "Родна реч" (беше в редколегиата на това списание) и ме покани да седна до него с думите: "Да ви запозная с голямата надежда на младата българска поезия!"

После, като студент първи курс в специалност "Българска филология", започнах да срещам немалко съкурсници, които знаеха наизуст някои от стиховете ми... Тогава разбрах, че мои-

класически, и в свободен, неримуван, стих. Още при първите си работи чувах да казват, че владее добре класическото стихосложение... Като че ли бях роден с това владение: ритми, ритъм... Но то не ми беше достатъчно, за да изразя всичко, което напирало в мен - в дебютната ми стихосбирка "Една усмивка ми е столица" (1968) има и някои творби в свободен стих. А тогава да се пише в свободен стих не беше прието...

Според мен вдъхновението е внезапен момент на висша интуитивност. Изборът на поетическите средства, за да изразиш мисъл или външение, става по интуитивен път. Интуицията избира от широк кръг възможности: свободен или класически стих, по-игрив или по-забавен ритъм, по-живописно или по-графично изображение... Ще кажа и това: мисля, че вдъхновението идва само при този, който е подготвен за него.

■ Автор сте на много

По-добре личност, отколкото безличност...

те първи творби имат някаква стойност, че не е възможно да се разделя с поезията.

■ Случвало ли се е да ви забранят да пишете? Какво бихте направили, ако някой се опита да ви отнеме поезията?

- Да пиша - не може да ми забрани никой. Не помня да е имало случай и на цялостна забрана за публикация на творбите ми. Понякога, по политически съображения, са премествали дадена от мен творба "в по-долно чекмедже". Но това, че тя в момента не се появява на бял свят, не е болка за умирање. По-важното е да не се откажеш от нея или да не изгълбиш на стойчивото искане "да я поправиш". Все някога една истинска творба намира време и място, за да се появи на бял свят.

■ Как се ражда поезията ви - търсите ли дълго ритмите или те сами ви намират?

- Да не говорим само за ритмите. Имам творби и в

книги и вероятно е нелепо да питам за ваша любима стихосбирка - родителите обичат всичките си деца. И все пак?

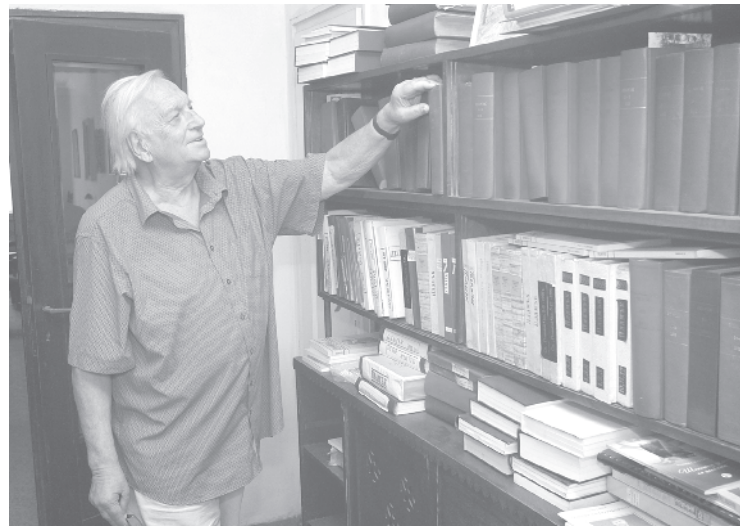
- Имам издадени към 40 стихосбирки. Автор съм и на близо толкова книги с проза. Сред стихосбирките бих поставил на по-особено място "Неграмотно сърце", "Обичам те дотук", "Миг като вечност", "Колхида" и съвсем новата - "Роднина на дъжда".

От излезлите в чужбина десетина стихосбирки ще открия двуезичното (на български и гръцки) издание "Дърво и птица". Стиховете са преведени чудесно от българо-кипърската поетеса Василка Хаджибапа.

Сред прозаичните книги - и най-вече сред белетристичните книги за деца - бих открил хумористичния роман "Туфо, рижия пират", преведен на десетина европейски езика: френски, немски, руски, полски, украински, сръбски и други. Тези дни сключих договор романът да се появи и на словашки.

Много ценя и есеистичната си книга "Поезията като свидетел", посветена на съдбата на българската книга през столетията - от Златния век до наши дни.

■ Ценят ли се днес думите, трудът и приносът

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Стихотворения на Георги Константинов са превеждани и включвани в множество чуждестранни антологии

на българските поети и писатели? Или си спомняте по-добри времена в това отношение?

- Вероятно имате предвид административната, идващата "от държавния връх" оценка... Честно казано - тя винаги слабо ме е интересувала. В подобна оценка по начало има и куп нелитературни съображения. Колкото до "по-добрите времена" - преди промените съществуваше по-голяма грижа към издаването и популяризирането на българската литература, но в определени "отгоре" рамки. Нещо като държавно спонсориране, съчетано със скрит или открит контрол върху излизашите на бял свят творби. В днешно време командват икономическите съображения - издава се предимно това, което носи пари. Като прибавим и политическото безразличие към националната духовност, а така също и противоречивата роля на интернет (заличаване на границата между наистина художествени и самодейни текстове) - днес родната поезия има трудна съдба. Чудесни поетически книги минават почти незабелязано. За поета остава тази безшумна награда: обичта на читателите на българска поезия, чийто брой, за жалост, постепенно намалява... Но, изглежда, тук количеството преминава в качество: остават верни на поезията най-любопытните, най-духовни люде, протегачи ръка към книги със стихове. Благодаря им.

■ Удостоен сте с много награди за вашето творчество. Важни ли са отличията за хората на словото днес?

- Вече почти отговорих на този въпрос. Но ще допълня отговора си и в личен план. Имам немалко български отличия, присъдени от мои колеги по перо - литературните награди "Иван Вазов", "Гео Милев", "П.Р. Славейков" и др.

Носител съм и на отличия в чужбина - грамоти и медали, получени в Румъния, Ватикана, Кипър, Русия и другаде.

Сега ми минава през ума, че не ми се е случвало да бъда удостоен у нас с държавен орден или медал през последния четвърт век. Но вече споменах за преобладаващите нелитературни съображения в

тези удостоявания - и ще излезе, че неполучаването на държавно отличие също е награда.

■ През годините сте давали много интервюта, отговаряли сте на какви ли не въпроси... Какво обаче смятате за важно, а досега никой не се е сетил да ви попита?

- Може би не са ме питали досега: Имате ли високо мнение за себе си? И ще отговоря: Отнасям се твърде критично към своята собствена личност.

В творчески план - при всеки симптом на главозамаяване (случва се и това), препрочитам стиховете на Франсоа Вийон, сонетите на Шекспир, мъдрите творби на Кавафис и Уитмън, прибавям и нашите Ботев, Дебелянов и Вапцаров. И дребните мераци за величие напълно изчезват.

А в моменти на житейско униние си спомням за моя прадядо по бащина линия, вардарския войвода Аргир Манасиев. Учител по български и френски, диригент на ученическият оркестър в Солунското българско училище, в един исторически момент решава, че е необходим на борбата за освобождение... И преминава през много изпитания.

■ Какво не знаят хората за Георги Константинов, а бихте разкрили поне отчасти?

- Не знаят колко още ще го мъчи музата и какво ново той ще сътвори. Аз също не знам!

ДЪРВО И ПТИЦА

Две трептящи крила
върху тънкия връх на дървото.
Птицата сякаш лети,
а всъщност е кацнала там.
Несигурно място за отдих,
люлеещ се пристан,
но птицата чувства опора
в случайния танц.
Усеца под своите нокти
листата,
стеблото,
неспирния сок на земята,
дълбокия пулс на света...
Вълибен миг,
когато птицата има корен,
а дървото - крила.

Продължението
четете на www.duma.bg

Никой не може да ми
забрани да пиша

ОТ РЕДАКТОРА

Скъпи читателю!

Наскоро се навършиха 90 години от рождението на Донка Петрунова, написала едни от най-стойностните и четени криминални романи в последно време. За авторката и нейните произведения, в които под прицел е поставен фалшивият морал на новото общество, е и материалът на Продрум Димов.

Приятно четене.

Продрум ДИМОВ

Наскоро се навършиха 90 години от рождението на Донка Петрунова - авторка на 23 романа, отразяващи с езика на художественото слово антисоциалните разрушителни процеси в обществото по време на необуздания и несвършващ грабителски преход. Творбите ѝ я бяха направили забележима не само в литературните, но и в широките обществени среди, привлякоха вниманието и на управляващите, които си затварят очите пред развилнелите се социални неправди и нравствена уродливост.

Родена е в София, в семейство на изключително бедни родители, преселници от Радомирско. Още от малка тя се научава да чете, което не допадало на майка ѝ, тъй като нейното намерение било да я прави плетачка. Така или иначе, никой не бил в състояние да я откаже от книгите и тя завършва успешно софийския висш селскостопански институт.

Започва работа като журналист в редакцията на вестник "Кооперативно село". Още с първите си репортажи тя впечатлява колегите си, които ѝ предричат бъдеще на талантлив литературен творец. И не са се излъгали. Донка Петрунова навлиза не само в журналистическите, но и в авторитетните литературно-творчески среди. Успоредно с кътровската редакторска работа, пише радиопиеси, сценарии за документални филми, стига и до по-сериозни самостоятелни изяви.

През 70-те години на миналото столетие се появяват първите ѝ книги: "Звездите слизат на земята" (1970) и "Казанлък" (1975), които ѝ дават самочувствие, зареждат я с енергия, за да се нареди през 80-те години сред амбициозните ни писатели. През 1984 г. предлага на читателите зрели в художествено-естетически план творби - "Искри от огън и пожари" (1986), "Сивият дом" (1988), "Сто и първото лице на любовта" (1990) и други заглавия.

С настъпването на така наречените демократични промени Донка Петрунова настроява своето събрало професионален опит надарено перо на нова творческа вълна. В произведенията ѝ намират място нравствената деградация, безпрецедентният упадъчен морал в обществото, станало жертва на безпоощадна икономическа и духовна разруха. В новите си издания тя поставя на осъдителен прицел този морал, който и днес продължава да съсипва безнаказано обществото и отделния човек, отнемайки им възможността

Епоха в генезиса на криминалния роман

90 години
от рождението
на Донка Петрунова

за нормален живот. Тези проблеми гражданската ѝ съвест пренася в книгите "Надиграване с дявола" (1991), "Вила мистерия" (1995), "Опашката на змията" (1997) и в много от другите ѝ романи.

Длъжен съм обаче да припомня, че Донка Петрунова притежава пъргав и аналитичен ум, който претегля критично немалкото недъзи и морални деформации, довели до краха на социалистическа България. С цел да вникне дълбоко в душевността на нашия съвременник, с подкрепата на вътрешното министерство, тя влиза в сливения затвор в ролята на "осъдена", т.е. "пандизчийка", и в продължение на няколко месеца проучва отблизо социално-битовата и нравствена атмосфера на съкилийничките си, за да оживее тя след време в дълбоко психологическите ѝ творби. Случай, който няма прецедент в историята на българското писателство.

Кусурите на тоталитарния режим обаче беднеят пред бруталното, безскрупулно и зашеметяващо нашествие на дивия капитализъм, в който вземат връх най-долнопробните човешки страсти. Това предизвиква будната човешка съвест на писателката. В творческото ѝ ползрение попадат неудържимият стремеж към властта, корупцията, задкулисието във висшите властови етажи, "случайните" убийства, погаването на човешките ценности и прочее. И всичко - в името на политическото и икономическо надмощие.

Именно тази мръсна пяна, както я нарече навремето Алеко Константинов, изплувала на повърхността на живота ни под формата на демагогска, фалшива свобода и демокрация, беше отразена и категорично отхвърлена в произведенията на Донка Петрунова. Грозната действителност, която погребва всякакво чувство за човешко достойнство, намери отражение във внушителна поредица от силни, изобличителни романи - "Толямото прецакване" (1999), "Заслепяване" (2001), "Мафиотски романс" (2003), "Петата власт" (2003), "Любов в криминално време" (2005), "Дни за любов и убийства" (2006), "Скандална тайна" (2007), за да стигнем до някои от последните ѝ изключително стойностни заглавия като "Ръкописът на мръсните тайни" (2011) и "Стилба за двама" (2015).

В началото на XXI век, утвърдила се вече като авторитетна и търсена авторка в областта на литературната криминалистика, Донка Петрунова шества в читателските среди с подчертано самочувствие

Позната е като авторка на 23 романа

и със съзнанието, че е забележимо явление в литературния ни свят. Името ѝ беше достатъчно нашумяло и често се появяваше в различни издания. Това естествено предизвика любопитството ми да се запозная с нея. И това стана случайно. По време на едно от съюзните събрания в кино "Люмьер" до мен седна непозната жена, видимо вече на зряла възраст, средна на ръст, но с гордо изправена снага и изражение, подсказващо нескрито достояние. Погледът ѝ обхождаше внушително просторната кинозала в търсене на познати колеги. Неочаквано тя се обърна към мен и ме заговори. Това беше и първата ми среща с Донка Петрунова. Нашето запознанство не след дълго се превърна в творческо сътрудничество и приятелство. Разменихме си книги, общувахме често по телефона, взаимно се търсехме и уреждахме срещи по време на събрания, четения и съюзни тържества. Почувствах, че се сближавам с автор с впечатляваща културна ерудиция и висок професионален ръст. Страшно ме заинтригува романът ѝ "Бели рози в черна ваза".

В тази книга обект на нейното внимание са както плетеница от любовни интриги, така и ненаситната жажда за власт и пари. В него необузданият страсти и инстинкти, сребролюбие, пораждат безумия, които водят до низ от криминални престъпления. Този роман е сурова, но справедлива присъда на днешното арогантно време. Авторката се е добрала до твърде реалистична характеристика на унищожителното настояще с цяла галерия от образи, чието поведение носи отравния му дъх.

Не по-малък интерес предизвика и появата на нейния роман "Очите на сърцето". С него тя ни въвежда в погубващия

свят на нравствена деградация в обществото, в което безнаказано виреят измамата, фалшът, лицемерието и бездушието на държавата. Нищо не е в състояние да ни спаси от бруталната имотна измама, чрез която е заграбен апартаментът на младата, красива и интелигентна архитектка Жана. Съсипана от беззаконието, изхвърлена на улицата, сподобена от амнезия, бедната столичанка заживява сред клошарите. Проследявайки нещастната участ на своята героиня, писателката ни запознава със съдбите на всевъзможни обитатели на улиците и деградирани хора от окаяното ни съвремие.

Донка Петрунова ни удивлява с таланта си да изобразява героите в едно срамно битие, фалшиво тръбещо за апология на хуманност, свобода и демокрация. Писателката впечатлява с дълбокия психологизъм при отразяване моралния упадък на изхвърлените на социалното бунце персонажи чрез сполучлива речева и авторска характеристика. Тя показва наистина невероятното си умение да вниква в нравствения облик на типажите чрез взаимоотношения, задъхващи се от вулгаризми и цинизми, чрез уродливости от най-долнопробен род. Всичко това превръща произведението ѝ в стряскащ художествен атестат на днешната жалка социална реалност. И този роман на Донка Петрунова ни убеждава в солидните ѝ творчески възможности да вниква надълбоко в негативните социални явления и болезнени психически сътресения - постоянна черта на днешния ни обръкан ден.

В този ред от мисли си спомням, че навремето изключителен интерес предизвика и поредният ѝ остро изобличителен роман "Стилба за двама". Той грабна читателското внимание със смелия нрав на писателското ѝ перо да открива и с хирургическия нож на словото да изрязва язвите на болното общество. В хода на създаването на произведението си авторката споделяше някои мисли с мен и аз добивах представа как се ражда то. Изводът е един: и този, както и другите ѝ романи, е изстрадан, костващ ѝ безбройни напрегнати, безсънни нощи. Но пък се четеше на един дъх и, поради недостиг на екземпляри, се предаваше от ръка на ръка.

Донка Петрунова напусна този свят на 15 февруари 2016 година. Загубихме един рядко талантлив творец, чието дарование и упорит съзидателен труд издигнаха на нов, по-висок връх българската криминална литература, запазиха ѝ място в националния духовен живот. С нея си отиде сякаш епоха в генезиса на родното криминално четиво.

Редактор Боян БОЙЧЕВ

Отдаденият на изкуството Александър Лазарков

Младият художник се стреми да покаже с творбите си нещо, което хората не са виждали и не са си представяли, че може да съществува

АЛЕКСАНДЪР ЛАЗАРКОВ е студент в четвърти курс в Националната художествена академия. Но говори за изкуството и живота, сякаш има голям житейски и професионален опит. Когато общува с някого, няма я онази лежерност, понякога даже повърхностност, несериозност (в най-добрия смисъл), характерна за хората от неговото поколение. Обаче при представянето на нечий творчески и житейски път трябва да се започне от самото начало.

Ирен ТАНЕВА

Още като малък Александър знаел, че иска да открива различни неща. Това бил вътрешен подтик за търсене, любопитство към света. Бил доста пакостлив, не можел да стои на едно място. Вършел бели - винаги интересни. Правел лица от салатата, например. Когато бил в първи клас, учителката говорила с родителите му. Казала им, че трябва да го насочат към изобразителното изкуство. За това имало причина - открила у него нещо по-специфично. Във всеки учебен час той рисувал и влагал сърце в това. След този разговор започнал да посещава школа по изкуства. Там работели всичко - живопис, керамика, графика...

По-късно кандидатствал и в художествената гимназия, и в тази по строителство, архитектура и геодезия. Приели го и на двете места. Бил много

щастлив за първото и избрал него. Повече му харесвало и го привличало. Още тогава започнал да участва в изложби (отначало общи). Първият му професионален досег с изобразителното изкуство била една такава експозиция - само за ученици в зала "България". Толкова му харесало това, което прави, че просто не можел да спре. Потънал в цялата тази атмосфера. По-късно участвал и в други изложби.

А първата самостоятелна е след много време - през август тази година, в галерия "Интро". По-късно, но докато продължава самата изложба, добавя нови неща. Има и доста участия в общи, може би повече от тридесет. Не е ли това завидно количество за млад човек и артист?

Колкото и да обича това, което прави, колкото и да е отдаден на работата, Александър Лазарков все пак има някакво свободно време. По този въпрос споделя, че още като го приемат в академията, има доста хобита и дори се обърква. Интересувал се от много неща - история, география, физика, по-точно квантова, химия, четял много. Правел химически експерименти. Било му любопитно как функционира нашият свят, как са устроени нещата около нас. По-късно се фокусира върху

СНИМКИ ЛИЧЕН АРХИВ

Част от произведенията на Александър Лазарков

едно нещо - графиката, която е и негова специалност в академията. Разбира, че всичките му интереси могат да се обвържат, и прилага основните им принципи в нея.

В настоящия момент няма време за хобита. Отдаден е на изобразителното изкуство и се чувства добре така. "Когато времето ти е запълнено, не го губиш", убеден е Александър. А иначе - мечтае за това, за което мечтае всеки творец: да прави това, което иска, да изразява себе си без пречки, да направи някаква промяна. Също да помогне на изкуството, да се развие, да направи нещо наистина значимо, да остави следа... Тук пак

прави впечатление зрелостта, за която стана дума в началото.

В личен план на Александър Лазарков му се иска всичко да е наред, за да върви работата. Нещата са много динамични, на този етап се получават. Има приятелка - Теодора (Теди), която винаги го подкрепя, опора му е във всичко, което прави. Тя е човекът, който го изслушва и разбира. Щастливи млади хора, които пораждат възможно най-благородната завист, нали?

И наистина при него нещата се получават. Наскоро завършил 6-месечна специализация в Билбао (Испания) по програма "Еразъм". Там участвал в уъркшоп по ситопечат. А се е включвал и в други. Казва, че по жанр творбите му принадлежат към съвременното изкуство. Техниката му е много разнообразна. Прави инсталации. Прилага в работата си химичните и физичните закони (като малък гледал много "Дискавъри" и "Нешънъл джигрофик"). Има творба в градската художествена галерия. За нея е използвал меден сулфат върху плексиглас. Той кристализира при разтваряне в топла вода. Трябвало е да намери начин за катализиране на формата, за да стане по-бързо - иначе отнема около месец. Обича да използва метали - алуминий, цинк, мед. Това идва от интереса към физика и химия - онова, което му позволява да се доближи до представата за дадена творба. Винаги това го е привличало - физичните и химични процеси са в основата на живота, на нашето съществуване.

Смята, че за да е въздействащо, изкуството трябва да е съвременно. Младият художник споделя, че стимул за творчество му дава това да

покаже на хората нещо, което не са виждали и не са си представяли, че може да съществува, да ги впечатли, че е обърнал внимание на детайла, на усилията, вложени в нещо.

Колкото до наградите и признанието - предпочита да не получава отличия. Това дава храна за размисъл, стимулира търсенето, самоанализа. Тази позиция разкрива още едно качество на Александър Лазарков - сериозност. И още - явно той е чужд на незаслужената популярност, популярността заради самата популярност. Но ако го наградят - се радва като всеки човек. Миналата година печели конкурс в Испания. Има и номинация за наградата "База" - на изключително високо ниво, значимо, голямо събитие в България. Много е изненадан, че е номиниран, не е очаквал. Това му дава стимул да надскочи себе си и да открие, търси, научи и направи много неща. Има и други награди, но идеята на твореца (и в частност, неговата) не е това.

Александър Лазарков споделя, че в работата е изключително голям перфекционист (отново черта, не особено характерна за човек на неговата възраст). Това обаче понякога е проблем (както знаем, с нищо не трябва да се прекалява). Но харесва и хаоса. Когато човек направи нещо, след като го смята за завършено по някакъв начин, а после разруши (развали, но естетски) първоначалния му облик - това е откриване на нови начални точки.

Обича да отдава абсолютно всичко, за да може това, което прави, да изглежда, както си го е представял, и да му донесе удовлетворение.

Разказва, че извън работата е същият, какъвто е и в нея. Обича да намира баланс, стреми се да не изпада в крайности, защото това пречи на реалната преценка. Харесва всички изкуства. Усеща, че в един момент те могат да се преплетат.

Музика слуша всякаква, освен поп-фолк. Предпочита филми, от които може да научи нещо, иска да го карат да се замисли, да го заведат там, където не е предполагал, че може да се озове. Обича и театъра и най-вече - комедията, но харесва и други жанрове. Това е нещо, което носи абсолютно разтоварване. И така, малко по малко, широк по ширин, пред нас се очертава образът на един млад човек - откривател, влюбен и отдаден отрано на това, което прави, но в никакъв случай не "сив", безинтересен, остарял преживяващо, изкуството трябва да е съвременно. Младият художник споделя, че стимул за творчество му дава това да

Здраве между избори

Или как в пандемична година от мечти се стига до надежда

Аида ПАНИКЯН

2021 г. дойде с обещания за надежда - ваксината срещу КОВИД-19. За България още не бе заглъхнало ехото от превозването на първите дози в бус за колбаси, но българинът и това преглътна с "Всяко чудо за три дни". А здравният министър Костадин Ангелов ни сравни с Австралия, Канада, САЩ, където ваксини били превозени с коли за сладолед и риба. Щом казва...

Заредиха се среднощни и сутрешни бдения на министър, заместници, директори на агенции, гарнирани с мощно медийно присъствие по летищните терминали в очакване и посрещане на поредните дози. Здравният министър се похвали с "двойно повече излекувани от разарените". Общопрактикуващите лекари най-сетне имаха право да дават направления за ПСР тестове.

След пореден инцидент в планината дойде и поредната димка за медицинска авиация - шумно бе оповестено купуването на един медицински хеликоптер и преоборудването на четири "Кугър"-а в линейки. Очаквано, неспокоеният проект с огромни разходи и ниска ефективност заглъхна.

Докато властта уверяваше, че ще има достатъчно ваксини, се оказа, че фирмата, от която е поръчала най-много, оръзва доставките си. Разгневен, пред камери и микрофони, здравният министър изкрещя към същата компания:

„Искаме ваксини, не учтивост и вежливост“

Тогава стана ясно, че България се е отказала преди време от полагащите й се по квота от ЕС дози. Изплашеният от гафа премиер хитро запя първи глас в хора на шестте членки на ЕС, недоволстващи срещу разпределението на ваксини.

Националният план за ваксинация бе нарушен, а недобросъвестните - шумно

глобени. Бяха пуснати зелени коридори за ваксиниране, после бяха спрени временно, до доставката на нови количества. Пак тръгнаха, пак спряха... Хитруванията на властта на дребно очаквано доведоха до отлив на желаещи, а страната ни трайно завладя последното място в ЕС и ЕИП по ваксинации срещу КОВИД-19 и се задържа на едни от първите места по смъртност. Националният план, вместо да акцентира на възрастните, както бе в цивилизованите страни, даде предимство на гледачите на норки. Властта, стремяща се да си подсури предстоящите избори, на 1 март започна да разпуска и без това нестрогите противоепидемични мерки.

Е-здравеопазването ли избърза, България ли закъсня

Хвалбите около електронното здравно досие, дошло след е-направлението и е-рецептата, чакани повече от 15 години, изпълниха медийното пространство за кратко и най-вече с гафове. И днес - около година по-късно, те остават някак функционално не съвсем достъпни. Е, поне има някакво начало във входа към цивилизацията.

Докато информационният поток, умело направляван от властта, прескачаше между ваксините и електронното досие, поредната КОВИД-вълна отнесе хиляди българи от различни възрасти. Мнозина починаха дни след изписване от болница като "излекувани от КОВИД-19" и бяха регистрирани като починали от инфаркт, инсулт, рак и пр., изкривявайки статистиката. Бойко Борисов разформирова Националния оперативен щаб, който и без това му пречеше от месеци...

Докато уж всичко бе "под контрол", лекари се сбиха за ваксини за пациентите си. Едва ли някой бе повярвал на проф. Ангелов, че "ако имаме достатъчно ваксини, до края на юни 70% от населението в страната може да е ваксинирано". Ваксини има, но дори в средата на август едва 18% от пълнолетното население на страната бе напълно ваксинирано.

След гафове на ГЕРБ, опитите на служебния кабинет да върне доверието във ваксините чрез информационни кампании останаха нечути, не помогна и томболата с часовници. Числата попариха оптимизма и на служебния министър Стойчо Кацаров: "Ако продължим със сегашния темп на ваксинация, след 2

месеца ще сме обхванали 80% от хората над 60 г. с поне една доза ваксина срещу КОВИД-19 - това е реалистичната цел", каза той на 17 юни. Само че на 13 декември напълно ваксинирани са 34,2% от българите над 60 г.

Националният план за справяне с пандемията от SARS-CoV-2 трябваше да осигури предвидимост в управлението й, но и той не преодоля натрупания към предишната власт негативизъм.

Европейският зелен сертификат и летният спад на случаите дадоха глътка въздух и мнозина забравиха за пандемията. Но тя не ги забрави. Към средата на декември починалите само от КОВИД-19 са над 29 700! Между другото, към 31 декември 2020 г. Силистра е с 30 169 жители, а Разград - с 29 399!

Болници, лекари, сестри продължиха да се въртят в центрофугата на системата и правеха каквото им иде отръпки, за да лекуват болни и да спасяват живот. Обърна се внимание и на специалистите.

А изборите се редуваха.

Лекарства изчезваха от аптеките и се появяваха след медийен шум. Кой знае защо бе подминато предложението на МЗ от август за намаляване на ДДС на лекарствата от 20 на 5%.

Създаде се нова дирекция в МЗ - за правата на пациентите. Д-р Кацаров години представляваше интересите на пациентите като ръководител на Центъра за защита на правата в здравеопазването (ЦЗПЗ).

Кадрови рокади

Служебният екип на МЗ опита да сложи край на цяла ера в Правителствена болница, започнала от 1998 г. с директорстването на проф. Любомир Спасов. Нарушенията в трансплантациите в болница "Лозенец" бяха една от причините за смяна на ръководството й. През 2011 г. ЦЗПЗ оповести, че болницата не отговаря на действащата нормативна уредба за извършване на този вид операции. Тогава скандалът набързо бе потулен...

Сагата с Правителствена болница се преплете с тази за Национална детска болница в последните дни на служебния кабинет. Иначе идеята за Националната детска болница още е... идея. Но дали детското здравеопазване се свежда само до болничната сграда? А апаратура, оборуд-

ване? И най-най-важното - лекари, сестри и други медицински и здравни служители? А те са в огромен недостиг.

Не безоснователен шум вдигнаха и кадровите рокади в Александровска болница, чийто бивш шеф бе последният здравен министър от ГЕРБ. Проверки в "Пирогов" също установиха нарушения и доведоха до смяна на ръководството. Някой ще потърси ли сметка на тези директори? И двамата са вече депутати.

Позакъснелият зелен сертификат за вход в обществени места леко "дръпна" ваксинациите срещу КОВИД-19, макар че не отлепи страната от дъното. Изискването за документа обаче отвори и вратите към търсенето на фалшификати. Трябва ли да вярваме на всеки без маска, който твърди, че е "ваксиниран"?

Затихва поредната КОВИД-вълна и вече забравихме октомври с препълнените отделения, недостига на апаратура за кислородолечение, на респиратори, на интензивни легла...

Старият спор с тестването на учениците (единственият възможен начин подрастващите да са присъствено на училище) не само кръстоса шпагите на родители с министерства, но и докара проверка от КПКОНПИ на МЗ за процедурата по купуването на тестовите.

А керванът се влечи...

Освен шумотевицата около еднотневките, в българското здравеопазване кой знае какво не се промени и в последната година. Както и в предишните десетилетия. Профилактиката пак остана само на думи. Например Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата 2021-2025 г. на практика е "копи пейст" от предишната - за 2017-2020 г. Сменени са числа, за да съответстват на изискванията, но в текстовете дори правописът не е коригиран ("Да се намали смъртността от туберкулоза със 75% през 2025 г." - в програмата за 2021-25 г., и "Да се намали смъртността от туберкулоза с 40% през 2025 г." - за 2017-2020 г.). Подобно е положението с програмата за ХИВ и сексуално предавани болести (СПИ), за хроничните незаразни болести и пр. Служебният екип на МЗ се отчете, че са избрани изпълнители за дейности по превенция на ХИВ и СПИ сред рисковите групи през 2021 г., доставени са консултативи за изследване на туберкулоза, извършени са действия по други програми. Подписана е декларация за изпълнение на европейския план за борба с инсульта, а амбицията на МЗ е тези инциденти да бъдат намалени с 10%...

Отчита се спад на злокачествените болести, но дали е реален? Трудно е да се каже при отсъствието на раков регистър. Макар заболяемостта от рак у нас да е доста по-ниска от тази в страните в ЕС, смъртността се доближава до средната на 27-те. А това означава липса на профилактика, недостатъчна диагностика, проблем с осигуряването на ефективно лечение. Подобно е положението и с остналите социално значими болести.

Трансплантациите остават проблем на пациентите и на лекарите им. До средата на декември са направени 48 операции за присаждане на органи. През 2014 и 2015 г. бяха по 74 или 78 годишно. Иначе над 1020 души още чакат живото-спасяващата операция.

И тази година не бе подмината темата с диагностично-свързаните групи. У нас тази идея води началото си от 1993 г. И не едно правителство бе упражнява, но реалността и може би нечий интерес бързо охлаждаха ентузиазма на поредните "родители" на реанимираната идея. Само подготовката за осъществяването й в други държави е вземала години.

2021 г. оставя различен привкус у всекиго. 2022 г. идва с нови надежди, че е взета поука от миналото. Промените в здравеопазването са жизнено важни. Остава да започнат наистина.

Изпращайки ме до последната възможна коледна елха на аерогара "Шереметиево", моите гостоприемни московски колеги, с които журирахме десет дни, едва ли биха предположили колко навъсено и недружелюбно ще ме посрещне родината. Грохнала от избори, конфликти и безконечни спорове, тя очевидно изнемогва, невярвайки на дежурните политически обещания, които много скоро се самоотричат. Та малко ли преживяхме, на кого ли не се надявахме... Десетилетия наред резултатът е печален. Тази социална ситуация, усложнена от угрозата на пандемията, някак озлоби хората: те настръхнаха един срещу друг и при минимален повод, или изобщо без такъв, се нахвърлят един срещу друг - по улиците и заведенията, в транспортните средства и магазините... Най-честото е да те блъснат и нагубят, без да се извинят. Сякаш идва Апокалипсисът, а не Коледа.

Трудно е човек, преживял наскоро други взаимоотношения, да се адаптира към този неблагоприятен национален климат. За това и повече от седмица избягвах желанието си да споделя вълнуващите ме мисли, провокирани от подобрите постановки на 21 театъра, разкриващи съвременното светуещане и високото чувство за отговорност на днешните строители на Храма на Мелпомена. Но любознателността на мои колеги, които отдавна познават новото на руската театрална школа, ме подтикна към публикуване на този мой размисъл.

Разбира се, както у нас, така и в Москва, кошмарната принудителна изолация на хората в резултат на КОВИД-19 още при първата възможност за контакт доведе до запълване на залите. Потребността от Изкуство, жаждата за непосредствено общуване продължават да бъдат единственият смисъл на живота и спасителен мост към бъдещето. Тъкмо в тази творческа сфера препоръчваните модерни онлайн-връзки се оказват безсилни, дори абсурдни. Преобладаващата част от спектаклите, включени в богатата и многообразна конкурсна програма на така назованата "Голяма форма" ("Вуйчо Ваньо", по пиесата на Чехов, на Държавния академичен театър "Евгений Вахтангов"; "Мъртви души", по поемата на Гогол, на "Малий театър"; "Война и мир", по романа на Толстой, на Московския драматичен театър "Модерн"; "Бялата гвардия", по романа на Михаил Булгаков, на Севастополския академичен театър "А.В. Луначарски"; "Балалайкин и К.", по романа на Салтиков-Шчедрин, на Московския театър "Прогрес - сцена на Армен Джигарханян"; "Кавказкият тебеширен кръг", по пиесата на Брехт, на Владимирския академичен театър; "Светли мисли" - сценична фантазия по разкази на Василий Шукшин, на Казахстанския академичен руски театър "М. Горки" и др.), показваха нов художествен прочит на класиката; предложиха неочакван смисъл на познати понятия и ценности, близък до мисленето на нашия съвременник. Със средствата на всички познати жанрове творците се постаряха да обхванат целия емоционален диапазон на героите и атмосферата на техните действия, близ-

Сцена от спектакъла "12" - режисьор-постановчик Никита Михалков

Сцена от спектакъла "Трета ракета" - автор и режисьор-постановчик Николай Лазарев

Следфестивален размисъл за стойностите

По повод XIX международен театрален форум „Златен Витяз“ в Москва

■
Олга МАРКОВА,
доктор на кинознанието

ки до литературните първоизточници. Да останеш верен на духа и смисъла на върхови автори е сложна и рискова задача. За нейното изпълнение се изисква не само талант и оригинална концепция, но и значителна предварителна подготовка.

Специално място в тази програма заслужава да бъде отделено на авторската постановка "12", създадена от патриарха на съвременното руско кино н.а. Никита Михалков по неговата пиеса (в сътрудничество с Олег и Владимир Преснякови). С виртуозно актьорско изпълнение, в което решително изпъкват образите, изградени от народните артисти Николай Бурляев и Никита Михалков, удостоени и двамата със "Златен диплом" за най-добра мъжка роля; с майсторски нарастващ психологизъм в умело редуване на статика с динамика спектакълът приковава вниманието на зрителя и не го пуска до финала. А в съзнанието му дълго ще отеква размисълът над понятията "свобода", "състрадание", "способност да се притечеш на помощ на непознат човек, изпаднал в беда"... които, за жалост, все повече девалвират. А те вълнуват хората от всички нации във всички времена!

Главната идея на спектакъла - Законът трябва да се спазва и зачита, но как да се реагира в случаи, когато Милостърдието е над закона - е винаги актуална. Неслучайно връчването на Гран при на този спектакъл на тържественото закриване на форума бе съпроводено с нестихващи аплодисменти в залата, "изправена на крака".

Художествена изненада на зрителите поднесе сценичната реализация по повестта на Николай Лесков "На края на света", автор на пиесата Данил Привалов, на Магаданския държавен музикален и драматичен театър. За умелата психологическа трактовка отново на темата за милостърдието младият режисьор Радион Букаев бе удостоен със "Златен Витяз". Литературната творба, послужила за основа на драматургическия текст, пресъздава реална история, която се е случила през XIX век с иркутски епископ, спасен сред безкрая на зимната тайга от "диви" езичници. Любопитните герои, тласнати очевидно от собствената си съвест да извършат добро дело, фактически действат по християнските закони. Човешината се оказва над религията.

Твърде необичаен поглед към пиесата на А.Н. Островски "Буря" отправя мла-

дият режисьор Денис Хусниров в Ивановския областен драматичен театър. С интересно пластическо решение: плавно развитие на действието, което наподобява движението на водата в спокойно течаща река, той постепенно зарежда публиката с енергията на младостта, с жаждата за живот, със стремежа към свобода. И все пак, редом с предусещането за щастие и трагичната му невъзможност, някак отдалеч долавяме настъплението на бъдеща катастрофа. Именно за това сценично решение, осъществено с помощта на чудесен актьорски ансамбъл, постановчикът получи "Златен диплом" за най-добра режисура.

Трудно е да се изброят актьорските постижения и награди в толкова много спектакли. И все пак невъзможно е да не спомена имената на Михаил Богданов в ролята на Тихон и Олга Дружинина - на Катерина, в споменатата постановка; както и на з.а. Сергей Серов за образа на Иван Тимофеевич в "Балалайкин и К.". А сред изпълнителите в постановките на "Малката форма" се наложи Елдар Тромов в ролята на Оскар Строк - "краля на тангото", автор на песни, изпълнени с любов, нежност и страст, в музикалната драма "Танго между редовете", по пиесата на Алексей Шчербак, на Държавния академичен

театър "Евгений Вахтангов". Същият спектакъл на режисьорката Наталия Ковалова завоюва и "Златен диплом".

Очевидно именно "Малката форма" предлага на творците възможност за по-разнообразни експерименти, които се гледат от широката публика. В нея бяха наградени "Трета ракета" - авторски спектакъл на Николай Лазарев, по повестта на Василий Биков, на Централния академичен театър на руската армия ("Златен Витяз"); "Разказите на Константин Трешлов", по мотиви от пиесата "Чайка" на Чехов, на Московския драматичен театър на Перовска ("Златен диплом" за най-добра режисьорска работа на Гулнара Галавинска); "Списъкът на Ксения" - история за силата на пестербургска жена, разказана в танцова форма, на Новаторския балетен театър в Калуга ("Златен диплом" за пластическо решение на Ксения Голижбина) и "Новеченто. 1900-тна" - своеобразен музикален моноспектакъл, който постепенно се мултиплицира с балетисти, по пиесата на Алесандро Барико, за живота-легенда на виртуозния джазмен Дени Будман (роден на лайнера "Вирджиния" и никога не докоснал бряг), на Тюменския драматичен театър ("Златен диплом" за цялостно художествено решение на Сергей Захарин).

Ще завърша моите нахвърляни разсъждения с дълбока вяра в духовната сила и пълноценните търсения в дълбочина на съвременните руски театрални творци; в постигане на истинския смисъл на морални категории и етични понятия, на които се базира човешкият живот.

Както сами се убеждавате, настоящето категорично доказва изключителния художествен потенциал и нравствени хоризонти на международния форум "Златен Витяз". Той не само оцеля в почти абсурдни условия, но и се превърна в очаквано ежегодно събитие в културния календар на москвичани, а и на славянския свят. Събитие, което продължава да възпитава поколенията с непреходните идеали за Любов, Добро и Справедливост; да съхранява в наши дни богатството от образи и слово на вековната руска литература и изкуство.

СНИМКИ КАТАЛОГ

Сцена от спектакъла "Новеченто. 1900-тна" - режисьор-постановчик Сергей Захарин

Поредно признание за родния фолклор

Високото пеене от селата Долен и Сатовча е вписано като нематериално културно наследство на човечеството

Кандидатурата за високото пеене от селата Долен и Сатовча беше вписана в Представителния списък на ЮНЕСКО на елементите на нематериалното културно наследство на човечеството. Решението бе взето на заседание в рамките на 16-ата сесия на Междуправителствения комитет за опазване на нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО, която се провежда в Париж и онлайн. Кандидатурата за високото пеене е подготвена от експертите от Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българската академия на науките проф. д.изк. Лозанка Пейчева, доц. д-р Николай Вуков и гл.ас. д-р Лина Гергова, научи ДУМА от Юлия Попчева.

Високото пеене или пеенето на високо е традиционно многогласно пеене, уникално за селата Долен и Сатовча, Благоевградска област. В миналото песните

СНИМКА НИКОЛАЙ ВУКОВ

“на високо” са били известни като летни песни, изпълнявани на открито от жените по време на полската им работа. Докато копаели или жънели, между другото пеене жените се извикват - от една нива една група “ика”, от друга нива друга група отвръща. Днес основните изпълнители на високо са жените и момичетата от певческите групи в двете села, като традицията в с. Долен е силно застрашена и повлияна от обезлюдяването му.

Високото пеене се нарича от местните певци “пеене на високо”, “рукане”, “викане”, “икане”. Характерни са

три типа многогласни песни: на ниско, на високо, комбинирани между ниско и високо. Комбинирането между ниско и високо многогласно пеене е четиригласно. То съчетава бурдонираща двугласна песен и песен на високо. На територията на България подобна особена комбинация между бурдонна полифония и афективни провиквания е уникално локално музикално явление. Пеенето на високо не за първи път получава международно признание - през 1988 г. певците от Сатовча стават лауреати на престижната Хердерова награда.

СНИМКА БНР

Велислав Стоянов

През настоящата година се навършиха 110 години от рождението на именития композитор Йосиф Цанков. Йосиф Цанков, или Йожи, както го наричат близките

Концерт с музиката на Йосиф Цанков в Първо студио на БНР

му, е епоха в българската музика. Във времето на активния му творчески живот - 1929-1971 г., той е написал над 500 творби, които са били изпълнявани, записвани и най-важното - обичани и слушани от широката публика. В тази съкровищница има шест оперети, множество танга, шлагери в различни ритми и стилове, поп песни, музика към филми и др.

Главен композитор на театър “Одеон” и дългогодишен главен редактор на “Балкантон”, Йосиф Цанков ни подарява песни, изпълнявани и включвани в албуми от известни чуждестранни

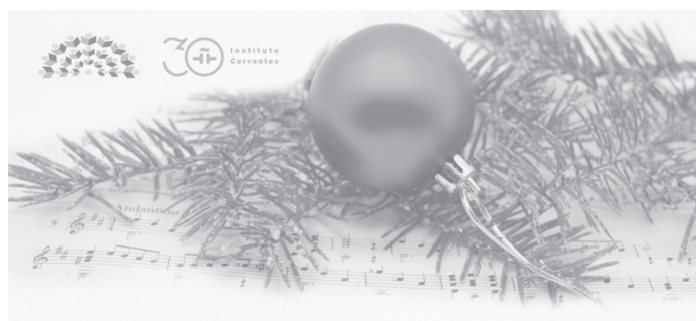
изпълнители. Като един от основателите на БНР (тогава Радио “София”) Йосиф Цанков, освен композитор на голяма част от музиката, изпълнявана и записвана от Естрадният оркестър към радиото, е и идеолог на музикалните и детските предавания в медията.

Най-голямото предизвикателство в програмата за концерта на 19 декември от 19 ч. в Първо студио на БНР е пред Милен Кукошаров, на когото е поверена отговорността да претвори музиката на Йосиф Цанков, да улови нейната магия и, с необходимото уважение към създаденото от композито-

ра, да я пренесе в съвременето ни, без тя да загуби от красотата си. И така двамата творци се срещат в приказката... А в представянето на тази приказка ще се включат Камерният оркестър “Софийски солисти” с диригент Пламен Джурев, джаз трио в състав Милен Кукошаров - пиано, Борис Таслев - контрабас, и Атанас Попов - ударни, както и солист - внукът на Йосиф Цанков, Велислав Стоянов - тромбон. Честването на годишнината се реализира с подкрепата на Министерството на културата и е част от Националния културен календар.

Испански коледни песни ще звучат в Дома на архитекта

По повод приближаващите празници, на 19 декември от 17,30 ч. ще се състои Коледен концерт в Дома на архитекта в София (ул. “Кракра” 11), организиран от Творческата лаборатория за хорово музика “Крикортетинян” в Пловдив и Институт Сервантес - София, научи ДУМА от Гергана Иванова, експерт култура и

медии. Публиката ще може да се наслади на някои от най-известните традиционни испански коледни песни. Дирижират участниците в майсторския клас за хорови диригенти на Кръстин Настев. Вход свободен до запълване на местата.

Творческата лаборатория е създадена през 2015 г. по идея на Крикор Четинян - изтъкнат български хоров диригент и дългогодишен преподавател по дирижиране в АМТИИ в Пловдив и НМА “Панчо Владигеров” в София, и Кръстин Настев - негов ученик и последовател, който понастоящем е диригент на Филхармоничния хор в Мадрид и на Варненската опера.

Последното издание на творческата лаборатория за хорово музика се състоя през лятото на 2021 г. под ръководството на Кръстин Настев и Сергей Павлов и бе посветено на испанската музика, испанската литература и испанския фолклор. Следващият майсторски клас ще се проведе отново в Пловдив в края на юли 2022 г.

НАКРАТКО

Литературно-музикална вечер в „Старинният файтон”

Националният литературен салон “Старинният файтон” и литературният клуб “Живи думи” при Народно читалище “Искра-1964 г.” организират Коледна литературно-музикална вечер под наслов “Ражда се нова надежда” на 20 декември от 17,30 ч. в Къщата музей “Димитър Благоев-Дядото” в София (ул. “Лайош Кошут” 34, сп. “Руски паметник”). Участие ще вземат Анастасия Савинова-Семова, Анна Багряна, Асен Асенов, Атанас Звездинов, Атанас Капралов, Гео Каракашев, Димитър Христов, Емил Савинов, Илко Славчев, Марина Матеева, Орлин Миланов, Майя Сергиева-Богданова (флейта) и др. Водещи са Елена Алекова и Райчо Русев-Райсн.

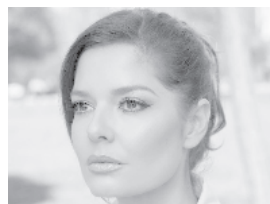
„Цветя за Маргарита” от Мишер показва галерия „Палитра”

Столичната галерия “Палитра” (ул. “Узунджовска” 1) ще отвори врати на 17 декември от 18 ч. за втората самостоятелна изложба на Мишер “Цветя за Маргарита”. Специален гост ще бъде Дели Златанова. Изложбата ще представи 20 нежни, флорални акварела на магнетичната Мишер. Художничката обяснява защо изложбата носи това име: “Моята баба се казваше така. Тя беше изключително ценен човек, а отивайки си от този свят, ми “завеща” любовта към цветята и още куп ценности, за които винаги ще ѝ бъда благодарна.” Картините няма да имат наименования. Те всички са за баба Маргарита. Но ценителите сами могат да им поставят имена с думи, инспирирани от творбите. Мишер е популярна за столичната публика и в другото си ампло - като вокалистка на групата “One day less”. Явно, че в нейната душа се преплитат различни вдъхновения и интерпретации, които се изливат в различни видове изкуства. А може би, те се допълват. Изложбата ще продължи до 23 декември.

Александра Сърчаджиева гостува във Варна с моноспектакъла „На живо”

Александра Сърчаджиева ще изнесе моноспектакъла “На живо” на 20 декември от 19 ч. във Фестивалния и конгресен център във Варна, с участието на Радена Вълканова. “На живо” е по текст на Яна Борисова, режисьор е Димитър Коцев-Шошо. Биографичната пиеса, която разказва за най-трудните и най-хубавите мигове в живота на актрисата, ще разкрие несподелени досега моменти, които ще изненадат дори и близките ѝ.

ДНЕС	СЪБОТА	НЕДЕЛЯ	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА
ПРОМЕНЛИВО С ДЪЖД	ПРОМЕНЛИВО С ДЪЖД	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО
МАКСИМАЛНИ	МАКСИМАЛНИ	МАКСИМАЛНИ	МАКСИМАЛНИ	МАКСИМАЛНИ	МАКСИМАЛНИ
6°C	6°C	6°C	8°C	6°C	4°C

ВИДИН 6°C		ПЛОВДИВ 6°C
СОФИЯ 2°C		РУСЕ 6°C
САНДАНСКИ 5°C		ВАРНА 5°C
ПЛЕВЕН 6°C		БУРГАС 6°C

Предимно облачно и ветровито ще е времето почти над цялата страна. На места в Централна и Източна България ще има валежи предимно от сняг, в Горнотракийската низина - от дъжд, но до вечерта и там ще премине в сняг. Преобладаващите минимални температури ще са между минус 3 и 2 градуса. Атмосферното налягане ще се понижи, но ще остане по-високо от средното за месеца.

НИМХ/БТА

ХОРОСКОП

ОВЕН

Мислете позитивно и бъдете отворени за новото, което предстои. Бъдете по-активни.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

Очакванията ви са и други хора да последват примера ви, но всичко ще е много индивидуално.

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

По-убедително ще налагате присъствието си там, където бихте желали скоро да се реализирате.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Ще поставите началото на нещо ново. Всичко ще зависи от вас, приведете се в подходяща форма.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

Обстоятелствата ще са така сложени, че ще позволяват пълна изява на вашите способности.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

Работейки с голямо желание и хъс за победа, ще имате успехи. Поставете се да приобщите и други.

23 ноември - 21 декември

РАК

Част от вас ще търсят голямо разнообразие, отдавайки предпочитание на много силни емоции.

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Ще получите сериозно уважение и сърдечност в отношенията, а това ще ви се отрази обновяващо.

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

Денят ви ще е наситен на събития, емоции и вълнуващи срещи. Ще споделяте мисли и намерения.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

Заредени сте с много и добри идеи, а това ви помага да прекратите бариерата на ограниченията.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Ще намерите тези думи и действия, с които да изразите емоциите си и да решите важни проблеми.

24 август - 23 септември

РИБИ

Ще оцените присъствието на обкръжението си и ще благодарите на съдбата за всичко хубаво.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

05.55 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Малки истории
15.00 Златната ябълка детски анимационен филм/България, 2018г./
15.20 Легенда за Генбанджо детски анимационен филм/Япония, 2011г./
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Светът на жестовите
16.45 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Панорама с Бойко Василев
22.00 В капан тв филм /10, последен епизод/ (16)
23.00 По света и у нас
23.30 Викингите тв филм /5 сезон, 20, последен епизод/ (16)
00.15 Светът и ние /п/
00.30 100% будни /п/
02.20 Култура.БГ /п/
03.15 По света и у нас /п от 20:00 часа/
04.00 Знаете ли, че Е
04.10 Библиотеката /п/

07.30 „Антидот“ (п)
08.00 „Дискусионен клуб“ (п)
09.00 „Червен картон“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 „Хубава си, татковино“
12.30 ТВ пазар
12.45 „Студио Икономика“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.30 Новини
16.00 Документален филм
16.30 „Думата е ваша“ - открит линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини . централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „Дискусионен клуб“
21.00 „Общество и култура“ (п)
22.00 Новини - централна емисия (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.05 „Дискусионен клуб“ (п)
00.05 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.15 „Лява политика“ (п)
02.10 „Червен картон“ (п)
03.10 „Студио Икономика“ (п)
04.10 „Думата е ваша“ (п)
05.10 „Антидот“ (п)
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт

05.30 „Лице в лице“ /п./
06.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.35 „Комиците и приятели“
13.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
14.00 „Доктор Чудо“ - сериал, еп.53
15.00 Премиера: „Буря от любов“ - сериал, с.12 еп.73
16.00 Премиера: „Опасни улици“ - сериал, с.15
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 Премиера: „Татковци“ - сериал, еп.65
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.05 Премиера: „Опасно изкушение“ - сериал, еп.108
21.00 „Фермата: Време за пробуждане“ - риалити, с.7
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 „Татковци“ /п./ - сериал, еп.65
00.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, с.10 еп.17
01.00 „Като на кино“ - предаване за кино
01.10 „Столичани в повече“ - сериал, с.3 еп.8
02.20 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.30 „Търговски център“ - сериал, с.15

05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини - информационна емисия
08.25 Телеканал „Добро утро“
09.05 „Живей здравословно!“ - предаване за медицинна и ползотворен начин на живот
10.00 „Модна присъда“ - шоу за стил и актуални тенденции
11.00 Новини (със субтитри)
11.55 Тамара Москвина. Телото в злато
12.40 „Времето ще покаже“
14.00 Новини (със субтитри)
14.15 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота
15.00 Мъжко / Женско
16.00 „Времето ще покаже“
17.00 Вечерни новини - информационна емисия
17.40 „Човек и закон“ - социално-правно предаване
18.45 „Поле на чудесата“ - забавно шоу за знания
20.00 „Време“ - информационна емисия
20.30 Шоуто на Максим Галкин „Най-добри от всички!“
21.44 „Вечерен Ургант“ - развлекателно-музикално ток-шоу
22.50 „Гудбай, Америка“ - игрален филм
00.35 „Кодът за Апокалипсис“ - игрален филм
02.25 „Насаме с всички“
03.10 „Модна присъда“ - шоу за стил и актуални тенденции
03.55 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота

- ☐ **Токио е най-големият град с 37 млн. жители.**
- ☐ **Сега живеят най-много близнаци от всякога.**
- ☐ **Мохамед е най-разпространеното име в света.**

Навремето беше по-трудно, но сега, с помощта на интернет, всеки, който иска, може да покаже на целия свят, че е идиот...

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

ГАЛИНА МЛАДЕНОВА, журналистка
ЕЛИЗАБЕТ ПАИСИЕВА, бивша състезателка по художествена гимнастика
ИНА ПОПОВА, актриса
КОСТА БИКОВ, режисьор, актьор и сценарист
МАРИН РАЙКОВ, посланик на България в Лондон, бивш служебен премиер
МИРОСЛАВ ПАШОВ, актьор, директор на Театър „Българска армия“
ТОТКА ПЕТРОВА, лекоатлетка, рекордьорка на 1500 метра

\$15,2 млрд. се харчат за нежелани подаръци

Хората получават най-често непотребни дрехи, стоки за дома, козметика и парфюми

Потребителите само в САЩ харчат шокиращите 15,2 милиарда долара всяка година за нежелани коледни подаръци. 61% от анкетирания признават, че получават поне по един ненужен предмет на Рождество. Най-често връчваният нехаресван подарък се оказват дрехите (посочени от 43% от потребителите), стоки за дома (20%), козметика и парфюми (12%). Когато се сдобият с нежелан продукт, 31% от хората го запазват, но не го ползват, още толкова решават

да го дадат на приятел, 20% - да го разменят, 7% го продават, а 4% го изхвърлят или връщат.

Тази година се очаква купувачите в САЩ да похарчат за Рождество 1,3 трилиона долара, а британците - \$113 милиарда. Така Коледа се превръща и в най-големия шопинг празник на годината.

Независимо от бюджета, който сте заделили за подаръци за любимите си хора по случай наближаващото Рождество Христово, е важно да имате предвид, че сегаш-

ната криза с недостига на чипове засяга производството на традиционното най-желаните компютри, таблети и игрови конзоли. Затова е най-добре да започнете да пазарувате за Коледа веднага, за да сте сигурни, че ще успеете да си осигурите подаръците, които сте си набелязали, а вашите приятели и семейство ще харесат и няма да помислят да върнат или изхвърлят.

Наскоро Reddit разкри най-лошите сред най-нежеланите подаръци,

Връчването на подаръци е изкуство, което не всички владееят

получавани някога през празничния сезон. Списъкът включва пластмасови кутии за храна, използвана чаша, списание за дигети и футболна топка, увита в зеле. Оказва се, че връчването на подаръци наистина е изкуство, кое-

то не всички владееят. Изследователите са установили, че приятелите и половинките купуват най-добрите подаръци, а лели, чичовци, баби и дядовци са начело в списъка на връчващите най-лошите подаръци за Коледа.

Ваксина срещу стареене може да ни направи безсмъртни

Нова ваксина срещу стареене може да ни доближи до безсмъртието, твърдят японски изследователи. Според екипа от Страната на изгряващото слънце вече е направена значима крачка към увеличаване на човешкото дълголетие. Експертите пра-

Все още не се знае колко ще се повлияят хората от същия метод

вят успешни изпитания на ваксина срещу клетките, които допринасят за спиране процеса на стареене, предаде „Евроноз“.

При лабораторни тестове лекарство, насочено срещу протеин в т.нар. сенилни клетки - тези, които по естествен път са спрели да се възпроизвеждат - забавя прогресирането на слабостта при по-възрастни мишки, съобщиха от университета „Джунтендо“ в Токио.

СНИМКА БТА

Плочите в село Българийка са в национално-етнически стил

Мотиви от българска шевица красят площад в Бесарабия

Площад с мотиви от българска шевица бе открит в украинското село Зализничное, което се намира в южната част на Бесарабия. Плочите на тротоара са в национално-етнически стил и са положени по схема, разработена от специалистите от отдел „Градоустройство и архитектура“ на Болградския общински съвет, съобщи за БТА Светлана Драгнева, главен редактор на вестник „Българите: вчера, днес, утре“.

Зализничное, което навърши 160 години от основаването, се класира на трето място в конкурса „Най-доброто благоустроено село в южната част на Одеска област“. Известно е сред местните хора като Българийка.

От двете страни на площада в селото има цветни лехи, върху които се появиха първите елементи на ландшафтният дизайн, а в бъдеще ще бъдат засадени рози. Мястото е в непосредствена близост до паметника на първите български преселници. Монументът бе създаден през 2020 г.

Първи зам. главен редактор
Нора Стоичкова
Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Георги Христов - завеждащ отдел - 220; Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Аълонка Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гьлов - „Пардон“; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207; Росица Костадинова
ФОТО: Емилия Костадинова - 206; Михаела Катеринска
НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаса Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, „Български пощи“ ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат. Използвани са и емисиите на БТА, „Фокус“, БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. „Дружба“ 1,
ул. „Илия Бешков“ 3А

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

Изненадват с писма случайни непознати

Писма с пожелания за предстоящите празници целят да изненадат приятно случайни непознати в различни краища на страната. Инициативата „Минута за Коледа“ се заражда преди 7 години по идея на студенти и докторанти към СУ „Св. Климент Охридски“. Най-ценното в кампанията е, че имаме възможност по най-най-лесния начин, с думите и с мислите си, да зарадваме някого за Рождество Христово, сподели пред Actualno.com ръководителката на кампанията Тина Иванова. Инициативата е подкрепена от известни личности като Орлин Горанов и Енчо Керязов. Всеки желаещ има възможност да се включи, като изпрати своето писмо до непознат. Нека продължим доброто. Отнема само минута, за да е жива магията на Коледа.

Антъни Иванов се класира шести в коронната си дисциплина 200 м бъртерфлай на Световното първенство в малък басейн в Абу Даби. Българинът даде шесто време в сериите с нов национален рекорд - 1:51,49 мин., а на финала бе по-бавен с 0,13 сек. Предишният рекорд на търновеца бе 1:51,81 мин. от 2018 г.

Титлата грабна Алберто Рацети (Ит) с 1:49,06 мин., пред Ное Понти (Швейц) - на 0,75 сек. от шампиона. Легендата Чад Ле Кло (ЮАР) остана с бронз с изоставане 0,78 сек.

Два от старите рекорди на

остана 19-и, като от полуфинала го отделиха едва 16 стотни. Досегашният рекорд на Александров бе 58,52 сек., с което взе евробронз в Дебрецен през 2007 г.

Третия рекорд подобри друг трениращ в САЩ плувец - Калоян Братанов. На 200 м съчетано студентът в Тексас регистрира 1:56,28 мин. и свали повече от 2 секунди от досегашното върхово постижение, но остана 17-и и на 1,73 сек. от 16-ия Киарън Смит (САЩ). Предишното върхово постижение на Александров бе 1:58,43 от Манчестър 2008 г.

Диана Петкова подобри соб-

СНИМКИ БГНЕС

Италианецът Алберто Рацети (вляво) се радва на победата си на 200 м бъртерфлай в Абу Даби

Антъни Иванов е шести в света

Плуците ни подобриха четири рекорда в първия ден в Абу Даби

Михаил Александров - най-успешния ни плувец на световни първенства на малък басейн, също паднаха. Първата поправка направи Любомир Епитропов, изстрелял се на 100 м брст за 58,27 сек. Той

ствения си национален рекорд на 50 м брст с време 30,98 сек., което й отреди 25-о място. Предишният рекорд на 21-годишната студентка в Алабама и състезателка на Ботко Трендафилов и пловдивския

Спринт бе 31,04 сек. от 2019 г. Габриела Георгиева направи слизане под минута на 100 м гръб, но остана 26-а с 59,94 секунди.

Личен рекорд фиксира Калоян Левтеров на 100 м

гръб - 53,21 сек., финиширайки 32-ри. Жанет Ангелова направи добро плуване на 200 м свободен стил - 2:01,03 мин. Постигнението й отреди 30-о място.

На 400 м св. стил пребо-

ледувалият КОВИД-19 Йордан Янчев завърши 39-и с 3:48,12 мин.

Световното първенство в Абу Даби ще продължи до 21 декември. България е представена от осем плувци.

Сестри Стоеве в топ 8 на планетата

Бадминтонистките Габриела и Стефани Стоеве за пръв път в кариерата си стигнаха 1/4-финал на Световно първенство. Двукратните европейски шампионки на двойки жени, които са поставени под №8 в Уелва, Испания, разгромиха №9 Клоуи Бърч и Лорън Смит (Анг) с 21:10, 21:9 за 31 минути.

“Добри новини. Най-сетне прескочихме трапа на 1/8-финалите и се класирахме на нашия пръв 1/4-финал на Световното. Гордея се със сестра ми, която премина през много трудности и избира да се бори още веднъж с мен на корта”, обяви Стефани.

Само седмица преди старта на шампионата Габриела получи контузия в гърба и тя и сестра й бяха принудени да се откажат от 1/2-финалния си мач на супертурнира в Бали, Индонезия.

Следващите съпернички на сестри Стоеве в Уелва са поставените под №4 в схемата Маю Мацумото и Вакана Нагахара (Яп).

Христо Христов - четвърти на Световното по щанги

Христо Христов (109 кг) се нареди четвърти на Световното първенство по вдигане на тежести в Ташкент. 20-годишният варненец бе безгрешен с шест сполучливи опита, като събра двубой от 388 кг. Петият от Олимпиадата в Токио изхвърли 178 кг и изтласка 210 кг. Той реално остана в подножието на отличията, но и доста далеч от медалистите.

Шампион стана представителят на домакините от Узбекистан Акбар Джураев. Олимпийският шампион от Токио събра 433 кг (195+238), а втори е сънародникът му Руслан Нурудинов с 421 кг (185+236). Последен на почетната стълбница се качи големият фаворит Симон Мартиросян (Арм) с

416 кг (188+228). Световният рекордър в двубоя (435 кг) успя да запише само по един успешен опит в двете движения.

Равносметката на България от Световното е по един златен и бронзов медал в двубоите, а с тези в отделните движения отличията ни са общо пет. 17-годишният Карлос Насар (81) грабна титлата при дебюта си на голям форум със злато в двубоя и световен рекорд в изтласкването, и сребро в изхвърлянето. Ангел Русев (55) заслужи злато в изтласкването и бронз в двубоя при най-леките. Валентин Генчев (67) се нареди пети, Васил Маринов (102) е шести, а травма спря от участие европейската шампионка Надежда Мей-Нгуен (45).

Везенков пак блести в Олимпиакос

Александър Везенков изигра поредния си страхотен мач в Евролигата при победата на неговия отбор Олимпиакос над Байерн Мюнхен с 83:60. Пред погледа на баща си Сашо Везенков българското крило остана на косъм от дабъл-дабъл с 16 т. и 9 борби. Той остана и най-дълго на терена от всички в отбора - над 27 минути. Янулис Ларенцакис добави 15 т. За гостите се отличи Огъстин Рубит с 10 т.

С успеха си пирейци останаха непобедени у дома с актив 7-0. А общо с 10-5 заемат третото място в Евролигата след испанските Барселона и Реал М.

“Запазваме добрата серия в нашата зала. Стартирахме много силно, през втората част на мача имаме някои не особено добри моменти. Със силна защита обаче успяхме да победим един сериозен съперник като Байерн”, коментира българският национал.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ 3
21.30 Байерн - Волфсбург

ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 Левски - Нефтохимик
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СКИ
11.15 СК във Вал д'Изер (спускане, жени)
12.45 СК във Вал Гардена (спускане, мъже)

Утре

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
14.30 Ман Юнайтед - Брайтън
19.30 Лийдс - Арсенал
ПО РИНГ

19.00 Болоня - Ювентус
21.45 Калари - Удинезе
ПО МАКС СПОРТ 3
16.00 Аталанта - Рома
ПО МАКС СПОРТ 4
19.30 Барселона - Елче
22.00 Севиля - Атлетико М

ПО БНТ 3
СНОУБОРД
20.00 СК в Кортина д'Ампеццо (паралелен гигантски слалом)
ПО МАКС СПОРТ 2
БАСКЕТБОЛ
19.00 Левски - Берое

В неделя

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
16.15 Нюкасъл - Ман Сити
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
16.00 Уулвърхемптън - Челси
18.30 Тотнъм - Ливърпул
ПО БНТ 3
СКИ
10.55 и 14.25 СК в Алта Бадия (гигантски слалом, мъже)
ПО ДИЕМА СПОРТ
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 Монтана - Хевър

Олимпийските шампионки от Токио 2020 Стойка Кръстева (на снимката вляво) и Ивет Горанова получиха традиционните награди “Спортен Икар”

